

ŠIAULIŲ LOPŠELIS - DARŽELIS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PROGRAMA

AUGU SVEIKASIS

ŠIAULIAI, 2012

PRITARTA
Šiaulių miesto savivaldybės
administracijos direktorius

Vladas Damulevičius
2012-12-31

PATVIRTINTA
Šiaulių lopšelio-darželio „Žiogelis“
direktoriaus 2012 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. PP-4

ŠIAULIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽIOGELIS“

AUGU SVEIKAS!

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

Šiauliai

2012

2

PROGRAMĄ RENGĖ: Otilija Jurienė, Asta Kerienė, Rūta Krivickienė, Vida Gazbeinienė, Jolanta Račkauskienė, Rasa Pranckūnienė, Sigita Saviščevienė, Natalija Staražinskienė, Renata Žaromskienė.

PROGRAMĄ TOBULINO: Asta Kerienė, Sigita Saviščevienė, Natalija Staražinskienė, Stefa Tarailienė, Lina Račė, Vanda Žymantienė.

SIŪLYMUS TEIKĖ: darželio bendruomenė.

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	5
1.1. Švietimo paslaugų teikėjas	5
1.2. Švietimo paslaugų teikėjo savitumas	5
1.3. Vaikai ir jų poreikiai	6
1.4. Tėvų ir vietos bendruomenės poreikiai	7
1.5. Filosofinis, psichologinis, pedagoginis požiūris į vaiką	7
2. IKIMOKYKLINIO UGDYMOŠI PRINCIPAI:	9
2.1. Ugdymosi principai	9
2.2. Pedagoginės sąveikos būdai	10
3. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	11
4. UGDYMOŠI METODAI IR TURINYS:	12
4.1. Ugdymosi metodai	12
4.2. Ugdymosi turinys	12
4.3. Ankstyvasis amžius:	13
4.3.1. RUDUO	13
4.3.2. ŽIEMA	16
4.3.3. PAVASARIS	19
4.3.4. VASARA	22
4.4. Ikimokyklinis amžius:	25
4.4.1. RUDUO	25
4.4.2. ŽIEMA	30
4.4.3. PAVASARIS	35
4.4.4. VASARA	40
5. UGDYMOŠI PASIEKIMAI, PAŽANGA IR JŲ VERTINIMAS:	43
5.1. Vaikų ugdymo pasiekimų, pažangos vertinimo metodai ir dažnumas	43
5.2. Pasiekimų ir pažangos fiksavimo formos	44
LITERATŪRA	45
PRIEDAI:	47
I priedas. Judrieji žaidimai lauke	47
II priedas. Kūno kultūros valandėlių metinis planas	54

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 1. Švietimo paslaugų teikėjas

Šiaulių lopšelis–darželis „Žiogelis“, savivaldybės biudžetinė įstaiga, turinti juridinio asmens statusą. Steigėjas – Šiaulių savivaldybės Taryba, įstaigos kodas – 190529723, adresas – LT-78333, Dainų g.-11, Šiauliai. Darželis priklauso neformaliojo švietimo mokyklų grupei, ikimokyklinio ugdymo lopšelių–darželių tipui. Pagrindinė veiklos rūšis – ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Šiaulių lopšelis–darželis „Žiogelis“ atidarytas 1985 metais. Darželį lanko 1-6 metų vaikai. Į bendrojo ugdymo grupes integruojami vaikai, turintys specialiųjų ugdymo(si) poreikių. Veikia 13 įvairaus amžiaus grupių.

1. 2. Švietimo paslaugų teikėjo savitumas

Darželyje vaikas – svarbiausias asmuo. Jam sudarytos sąlygos augti, tobulėti, išreikšti save. Vaikas priimamas kaip asmenybė, garantuojamos teisės ir galimybės augti sveiku, jaustis saugiu, būti mylimu (Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija). Lopšelio–darželio pedagogai siekia ugdymo(si) kokybės, bendradarbiavimo bei pagalbos šeimai (LR švietimo įstatymas, LR Valstybinė švietimo strategija 2003-2012 metams). Tenkiname vaiko poreikius visose raidos pakopose („Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija“). Atliepiant nuolat kintančius bendruomenės poreikius, atsižvelgiant į ES (Lisabonos) švietimo ir mokymo strategiją, Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, siekiame, kad vaikas būtų fiziškai aktyvus, augtų saugioje aplinkoje. Todėl darželio bendruomenė vieną iš prioritetinių ugdymo krypčių išskiria **sveikos gyvensenos ugdymą**.

Įstaiga nuo 2008 m. yra Lietuvos sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo narė. Taip pat dalyvauja aplinkosaugos projektuose, yra apdovanota Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus padėka už dalyvavimą aplinkosaugos veikloje.

Darželis įsikūręs pietinėje miesto dalyje, Dainų mikrorajone, gražioje vietoje šalia bažnyčios, pramogų ir poilsio parko „Beržynėlis“, Saulės pradinės, Romuvos pagrindinės mokyklų bei Šiaulių universiteto. Šios įstaigos sudaro švietėjišką ugdymo centrą, apjungiantį Dainų mikrorajono bendruomenę. Čia ramu, nėra pramonės objektų, daug erdvės bei natūralios gamtinės aplinkos. Džiaugiamės, kad vaikai gali saugiai ir sveikai augti, bręsti, žaisti, dalyvauti renginiuose, skatinančiuose sveiką gyvenseną, aplinkosaugines idėjas, liaudies tradicijas. Organizuojame daug gražių, originalių renginių, įtraukiame ugdytinių šeimas, mikrorajono gyventojus.

Įstaigoje ugdytiniai turi atskirus miegamuosius, žaidimų kambarius, sporto bei muzikos sales, etnografinę svetainę ir baseiną. Atsižvelgiant į pasirinktą sveikos gyvensenos ugdymo

kryptį, vaikams teikiamos papildomos paslaugos: kineziterapeutas masažuoja vaikus, judesio korekcijos mokytojas veda kūno kultūros valandėles sporto salėje, organizuoja mankštas plokščiapėdystės profilaktikai, laikysenos korekcijai, aerobikos užsiėmimus; plaukimo instruktorius baseine veda profilaktines mankštas. Logopedas dirba su vaikais, turinčiais kalbos bei komunikacijos sutrikimų. Nuo 2009 metų veikia „Šeimos klubas“. Atsižvelgiant į tėvų poreikius įstaigoje organizuojamas papildomas vaikų ugdymas – veikia įvairūs būreliai.

Įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos pedagogai. Darželio bendruomenė nuolat besimokanti organizacija tobulina savo profesinę, asmeninę, dalykinę kompetencijas. Miesto ir respublikos darželių pedagogams nuolat organizuojame įvairius renginius, seminarus, konferencijas.

1.3. Vaikai ir jų poreikiai

Galima išskirti bendruosius vaikų poreikius, kuriais vadovaujantis organizuojamas jų ugdymas lopšelyje – darželyje „Žiogelis“, tai: edukacinės aplinkos turtingumas, patrauklumas, nuolatinis atnaujinimas; ugdymo proceso patrauklumas, vaizdingumas; ugdomosios veiklos formų įvairumas ir žaismingumas; vaiko aktyvumas ugdymosi procese, saviraiška, žaidimas. Tačiau siekiant bendruomenės poreikius atliepiančio, savalaikio ugdymosi, būtina atsižvelgti ir į tuos vaikų ugdymosi poreikius, kuriuos sąlygoja išoriniai aplinkos veiksniai ir įstaigos, jos kontingento specifika:

1 lentelė

Lopšelio-darželio „Žiogelis“ ugdytinių poreikiai

Veiksniai	Vaikų poreikiai
Ugdytinių fizinės sveikatos būklės blogėjimas (laikysenos, plokščiapėdystės, širdies ir kraujagyslių, alerginiai, kvėpavimo ir imuniniai sutrikimai).	Sveikos gyvensenos įgūdžių ir nuostatų formavimas, korekcinė, profilaktinė, prevencinė programų ir priemonių realizavimas.
Ugdytinių psichinės sveikatos blogėjimas (emocijų, elgesio sutrikimai).	Emocinis, psichologinis edukacinės aplinkos saugumo didinimas, pagalba vaikui ir šeimai teikimas.
Meniniais gabumais pasižyminčių vaikų daugėjimas.	Meninės kompetencijos plėtotė.
Daugėja socialinės rizikos šeimų.	Pagalba ir parama šeimai (tėvų švietimas), smurto prevencija, vaikų užimtumo gerinimas.
Kalbos ir komunikacijos sutrikimų daugėjimas.	Komunikavimo kompetencijos plėtotė, socializacijos procesų intensyvinimas, specialistų teikiančių pagalbą vaikui veiklos koordinavimas.

Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai integruojami į bendrojo ugdymo grupes. Jiems ugdymosi turinys, numatytas šioje programoje, individualizuojamas, diferencijuojamas vadovaujantis įstaigos Specialiojo ugdymo komisijos, Šiaulių miesto Pedagoginės psichologinės ar Ankstyvosios reabilitacijos tarnybų rekomendacijomis.

Siekiant ugdymosi programos efektyvumo ir kokybės, ją rengiant daug dėmesio skirta ugdytinių šeimų poreikių išsiaiškinimui. Jų ypatumai atskleidžiami sekančiame skyriuje.

1. 4. Tėvų ir vietos bendruomenės poreikiai

Rengiant ir tobulinant ikimokyklinio ugdymo programą, vaikų tėvai turėjo galimybę išreikšti savo nuomonę, pasidalinti patirtimi, išsakyti savo lūkesčius bei norus. Ugdytinių tėvus visiškai tenkina įstaigos pasirinkta ugdymosi kryptis – sveikatos stiprinimas. Daugiau kaip $\frac{3}{4}$ tėvų teigia jaučiantys darželio įtaką vaiko sveikos gyvensenos įgūdžių formavimui. Daugelis apklausoje dalyvavusių tėvų mano, jog ikimokyklinio ugdymosi programa „Augu sveikas“ atitinka vaiko ugdymosi poreikius. Pedagogų naudojami vaikų ugdymosi metodai, būdai, formos ir jų individualizavimas tenkina tėvus. Tėvams svarbu, organizuojant vaikų ugdymą lopšelyje-darželyje „Žiogelis“: aplinkos saugumas, edukacinių erdvių turtingumas, profilaktinės priemonės vaikų sveikatos stiprinimui, fizinis aktyvumas, higienos įgūdžių formavimas, ugdymosi formų įvairovė ir kokybė.

Panašiai ikimokyklinio ugdymosi programa „Augu sveikas“ yra vertinama ir įstaigos pedagogų. Apklauskos metu išryškėjo tokie prioritetai: projektinės veikos plėtojimas, ugdymosi turinio individualizavimas, edukacinių erdvių saugumas ir turtingumas, vaikų fizinio aktyvumo skatinimas lauke.

Apklauskos duomenys rodo, jog pasirinkta visai bendruomenei priimtina ir patraukli ugdymosi programos kryptis ir toliau bus siekiama numatytų tikslų įgyvendinimo, formuojant sveikos gyvensenos įgūdžius. Džiugu, kad vis daugiau bendruomenės narių skleidžia sveikos gyvensenos idėjas, dalyvauja ugdymo procese, darydami teigiamą poveikį vaiko socializacijai bei būtinų kompetencijų įgijimui.

Tobulinant lopšelio–darželio „Žiogelis“ ugdymosi programą, atsižvelgta į vaiką, jo asmenybę ir ugdymosi poreikius, šeimos, įstaigos bendruomenės bei visuomenės prioritetus.

1.5. Filosofinis, psichologinis, pedagoginis požiūris į vaiką

Realizuojant lopšelio – darželio „Žiogelis“ strateginius prioritetus, įgyvendinant ugdymo turinį buvo pasirinkta *humanistinio ugdymo kryptis* laiduojanti ugdymo kokybę, nes vaikas

priimamas kaip fiziškai aktyvus ugdymo proceso dalyvis, kurio individualūs poreikiai, galimybės, pasaulėjauta bei raidos ypatumai ir yra pagrindiniai veiksniai, turintys įtakos ugdymo proceso specifikai, pagrįstai jo saviraiškos galimybių užtikrinimu ir nuolatinės refleksijos sąlygojama kaita. **Egzistencialistinio – fenomenologinio ugdymo** vertybės lopšelio – darželio „Žiogelis“ ugdomosios veiklos organizavime pasireiškia: pedagogų gebėjimu pažinti ir gerbti kiekvieno vaiko individualumą; vaiko ir pedagogo sąveikos kaip abipusio draugiško bendradarbiavimo vertinimu; vaikų skatinimu pažinti save, suvokti savo vietą pasaulyje ir gerbti kitą asmenybę; vertinimu, kai kiekvieno ugdytinio individuali pažanga nustatoma lyginant jį ne su kitais, o su jo paties ankstesniais gebėjimais. Svarbios mums yra **progresyvinės filosofinės ugdymo krypties** nuostatos, kurios akcentuoja ugdytinio gebėjimą spręsti problemas, reikšti savo nuomonę, kritiškai mąstyti, pabrėžiant ugdytinio individualumus. Vadovaudamiesi jomis, pedagogai siekia ne žinių kiekio kaupimo, o gebėjimo jas taikyti praktiškai ir interpretuoti skirtingose gyvenimiškose situacijose. Todėl siekiama, kad vaikas nuolat patirtų pažinimo džiaugsmą per aktyvią, praktinę, savarankišką veiklą kiekvienoje ugdymosi situacijoje. Tai skatina aktyviųjų ugdymo metodų bei būdų taikymą, individualizavimo, diferencijavimo ir integravimo principų naudojimą organizuojant ugdymosi procesą.

Gilinantį į mūsų įstaigai aktualių filosofinių ugdymosi krypčių praktines apraiškas, siekiant kokybiško, visuminio, visuomenės ir vaiko poreikius atliepiančio ugdymosi, svarbus yra ir psichologinis vaiko asmenybės suvokimas. Įstaigoje vadovaujamosi filosofo – psichologo J. Piaget idėja, jog vaikas geriausiai atsiskleidžia žaisdamas, mokslininko J. Brunerio pažinimo plėtotės teorija, L. Vygotskio pažinimo vystymosi teorija, E. Eriksono – jaunesniųjų ugdytinių raidos teorija. Vadovavimasis šių teorijų esminėmis nuostatomis įpareigoja pedagogus objektyviai vertinti kiekvieno vaiko asmenybę ir jos daromą pažangą, planuoti ugdymo procesą atsižvelgiant į vaikų mąstymo, veikimo, patirties ir žinių kaupimo specifiškumą atskirais amžiaus tarpsniais. Jos leidžia sėkmingai numatyti artimiausius ugdytinių raidos ypatumus, užtikrinant ugdymo sistemingumą, nuoseklumą bei sėkmingą vaikų motyvavimo veiklai mechanizmą. Aktyvus šių žinių taikymas praktikoje lemia pasitikinčios savimi, atsakingos, iniciatyvios, kūrybingos asmenybės ugdymą, sėkmingą socializaciją, konstruktyvų konfliktinių situacijų valdymą ir sprendimą.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PRINCIPAI

2. 1. Ugdymo(si) principai

Išanalizavus literatūrą, atsižvelgiant į vaiko asmenybės ir jo ugdymo sampratą, išreikštą per filosofines kryptis ir psichologines teorijas, atrinkti lopšelio-darželio „Žiogelis“ bendruomenei aktualiausi ugdymo(si) principai:

♠ **Humaniškumo.** Remiantis šiuo ugdymo principu įstaigoje siekiama užtikrinti kiekvieno vaiko teisę būti skirtingam ir gerbiamam kaip asmenybei. Daug dėmesio skiriama vaiko savarankiškumo didinimui, asmeninės patirties bei saviraiškos plėtotei, suteikiama daug laisvės pedagogams pasirenkant ugdymo formas, priemones bei temas. Sudarytos sąlygos ugdymosi proceso individualizavimui, diferencijavimui ir pritaikymui konkretaus vaiko poreikiams.

♠ **Sveikatingumo.** Šiuo principu grįstas ugdymas laiduoja vaikui fiziškai ir psichologiškai saugią aplinką. Vaikams formuojamos nuostatos: savarankiškai laikytis asmens higienos; būti fiziškai aktyviems; laikytis darbo-poilsio-maitinimosi ritmo. Sveikatingumo principu grįstas ugdymas leidžia ugdytiniams įgyti sveikos gyvensenos įgūdžių, saugoti savo ir kitų fizinę bei psichinę sveikatą.

♠ **Integralumo** principas planuojant ugdymo turinio kaitą skatina siekti harmoningos, visapusiškos vaiko asmenybės sklaidos, tobulėjimo ir sveikos gyvensenos kompetencijų integravimo, paskirstant dėmesį vienodai fizinio–psichinio-socialinio ugdymo darnai bei pažinimo – jausminės – praktinės patirties veiklai. Integralumo principas formuoja vientisą supančio pasaulio vaizdą bei sveikos gyvensenos priešastinius ryšius.

♠ **Tęstinumo.** Ugdymo programoje pagrįstoje tęstinumo principu, ugdymas suvokiamas kaip nesibaigiantis, nenutrūkstantis pasaulio pažinimo procesas. Lopšelio – darželio „Žiogelis“ ugdymo programoje šis principas realizuojamas ugdymo turinį nuosekliai plėtojant per ugdytinių amžiaus tarpsnius, pritaikant jį sezoniškumo ypatumams. Tęstinumo principas šioje programoje įgyvendinamas vykdant kokybinį kiekvieno vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimą bei plėtojant visų įstaigoje dirbančių specialistų veiklos integralumą.

Pasirinkti ugdymo organizavimo principai glaudžiai siejasi su darželio realizuojamomis filosofinėmis ugdymo kryptimis, psichologinėmis ugdymo teorijomis, nulemia ugdymo turinio realizavimo metodų pasirinkimą bei pedagoginės sąveikos būdus.

2.2. Pedagoginės sąveikos būdai

Lopšelyje–darželyje „Žiogelis“ daug dėmesio skiriama vidinei pedagogų tarpusavio sąveikai stiprinti bei šeimos ir darželio partnerystei tvirtinti. Bendradarbiavimas ir aktyvus ryšių palaikymas su išorės sociokultūriniais partneriais skatina pedagogų tobulėjimą, švietėjišką pagalbą tėvams, teikiamų paslaugų kokybę, įvairovę (*ŠU, UPC, Šiaulių savivaldybės švietimo skyrius, Švietimo centras, Vaiko teisių apsaugos tarnyba, PPT ir kt.*); ugdymo tęstinumą ir perimamumą (*įvairios Šiaulių miesto, respublikos ugdymo įstaigos*); aplinkosaugos bei sveikos gyvensenos nuostatų formavimą ir idėjų sklaidą (*Šiaulių kūno kultūros mokykla, Šiaulių apskrities visuomenės sveikatos ugdymo centras ir kt.*).

Darželio pedagogai bendradarbiauja su tėvais, dalijasi gerąja patirtimi su kitais darželiais, organizuodami įvairius renginius, susitikimus su specialistais, rengdami bendras parodas, konkursus, varžybas, talkas. Glaudūs ryšiai palaikomi su Romuvos progimnazija, Saulės pradine mokyklomis. Planuodami bei organizuodami įstaigos veiklą, siekdami kokybiškų ugdymo rezultatų kviečiame į įstaigą Šiaulių miesto savivaldybės švietimo skyriaus, Švietimo centro, UPC, Šiaulių universiteto specialistus, vykstame į jų organizuojamus seminarus, paskaitas, konsultacijas, dalyvaujame tiriamojoje veikloje. Organizuodami įvairius projektus, susipažįstame su Jaunųjų gamtininkų stoties veikla, jų augintiniais. Smurto prevencijos klausimais bendradarbiaujame su Pietine policijos nuovada.

Sociokultūriniai ryšiai, įvairialypė pedagoginė sąveika ir jos formų įvairovė sudaro galimybę įstaigos bendruomenei tapti nuolat besimokančia, atvira organizacija bei leidžia sėkmingai realizuoti ugdymo tęstinumo ir integralumo principus, o taip pat skatina probleminių – projektinių metodų raišką.

3. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Šiaulių lopšelio – darželio „Žiogelis“ bendruomenė, atsižvelgdama į Europos Sąjungos, Lietuvos Švietimo ir mokslo Ministerijos numatytus veiklos prioritetus bei įvertindama ugdymo įstaigos savitumą, tenkindama esminius ugdytinių, jų šeimų poreikius, ugdymo programos realizavimui numato tikslą bei uždavinius:

Tikslas: Atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas padedančias vaikams tenkinti prigimtinius, kultūros taip pat ir etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

Uždaviniai:

- ♠ Tobulinti edukacines, socialines sąlygas sveikos gyvensenos įgūdžių formavimui.
- ♠ Mokyti sveikos gyvensenos, skatinant bendruomenės dalyvavimą įvairioje veikloje.
- ♠ Teikti kokybiškas ugdymosi paslaugas, siekti aktyvios vaiko saviraiškos ugdymosi procese.
- ♠ Siekti visuminio vaiko ugdymosi integruojant į ugdymo turinį sveikos gyvensenos įgūdžių formavimą.
- ♠ Stiprinti partnerystę tarp šeimos ir ugdymo institucijos, siekiant ugdymosi visapusiškumo.
- ♠ Vertinti ir branginti vaiko individualumą plėtojant sociokultūrinius ryšius, bendradarbiaujant su šeima.

4. UGDYMO SI METODAI, TURINYS

4.1. Ugdymosi metodai

Kadangi lopšelio–darželio „Žiogelis“ veikla yra grindžiama humanistinio ugdymo idėjomis, o ugdymas organizuojamas vadovaujantis humaniškumo principu, tai pedagogams paliekama didelė laisvė pasirinkti jam ir jo ugdytiniams priimtinausius metodus ir jų realizavimo pobūdį, užtikrinant vaikų poreikių tenkinimą ir ugdymosi kokybę. Tačiau kitos mūsų įstaigai aktualios ugdymosi filosofinės kryptys bei integralumo ir tęstinumo principai pirmiausiai pedagogų veikoje išryškina šias metodų grupes: **kritinio mąstymo metodai** (galimybė laisvai reikšti mintis; nuomonių įvairovė; aktyvus kiekvieno nario dalyvavimas; nebijojimas rizikuoti, pagarba bet kuriai nuomonei); **probleminiai – projektiniai ugdymosi metodai** (vaikui sudaromos sąlygos pačiam stebėti, tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti, pažinti); **aktyvieji ugdymosi metodai** (tinklo nėrimas, koncentrinų ratų metodas, burbulų metodas, minčių „lietus“, proto mankšta, blyksnis) ir kt.

Vyraujančios ugdymosi metodų grupės leidžia mūsų lopšelių–darželių „Žiogelis“ vadinti **atviro mokymo(si) sistema**, nes vyrauja laisvas ugdymosi formos pasirinkimas, ugdomosios medžiagos įvairovė, ugdomieji dalykai tarpusavyje siejami, daug dėmesio skiriama ugdymo individualizavimui, vyrauja darbas mažomis grupelėmis, vaikai pratinasi bendradarbiauti ir prisiimti atsakomybę už savo veiklą. Ši lopšelio–darželio „Žiogelis“ statusą pagrindžia gausūs sociokultūriniai ryšiai.

4.2. Ugdymosi turinys

Ugdymosi programos turinys, pedagogų pageidavimu, išdėstytas sezoniškumo seka ir suskirstytas į tematikas, paliekant laisvę ugdytojui rinktis konkrečias temas, vaikams aktualias problemas, projektinę veiklą. Kiekvienos iš tematikų turinys atskleidžiamas numatant galimas vaikų veiksenas pagal kompetencijas. Šios programos ugdymosi turinys sudarytas iš tematikų skirtų ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikams. Ugdymosi turinio plėtotei ikimokyklinio ugdymo programos „Augu sveikas“ prieduose pateikiami judrieji žaidimai skirti vaikų veiklai organizuoti lauke bei kūno kultūros valandėlių metinis planas.

4.3. Ankstyvasis amžius

4.3.1. R U D U O

TEMATIKA - „AŠ DARŽELYJE“.

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Save suvokia kaip asmenį, domisi kitais vaikais, stebi draugus. ♣ Valgo šaukštu, geria iš puodelio. ♣ Pratinasi atlikti nesudėtingus įpareigojimus.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kartu su auklėtoja atlieka įvairius(imitacinius) pratimus, derina savo judesius su kitais. ♣ Slepiasi, lipa, šoka per kliūtis, žadžia su kamuoliu.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mimika, gestais reiškia teigiamas- neigiamas emocijas. ♣ Trumpam įsijungia į žaidimą. ♣ Atsiliepia pašauktas vardu, pasako savo ir kitų vardus. ♣ Žaisdamas bando kalbėti su savim.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Bando sudėti žaislą iš kelių dalių, naudoja pagal paskirtį. ♣ Atpažįsta daiktus paveikslėlyje, pratinasi naudotis pagalbiniais įrankiais. ♣ Žaisdamas bando atkurti suaugusių veiksmus. ♣ Pats pasiima žaislą.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi naudotis pagalbiniais įrankiais veiksams atlikti. ♣ Džiaugiasi savo ir kitų darbais. ♣ Pradedama kurti grupinius darbus.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKVINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Čia esu „aš“. ♣ „Mano žaisliukai“. ♣ „Mano grupė“. ♣ „Draugaukim!“. ♣ „Ką man veikti?“ 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Mano šeimos vasara“. ♣ „Mano kėdutė, mano lovytė“. ♣ „Susipažinkime“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Apžiūrėti savo žaidimų aikštelę, darželio kiemą(smėlio dėžė, tvora, įrenginiai). ♣ Stebėti, ką veikia kiti vaikai, jų žaidimus.

TEMATIKA - „ RUDENĖLIO TAKELIU“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Dalyvauja nedidelės grupelės veikloje ♣ Mėgdžioja suaugusių veiksmus. ♣ Stengiasi žaisti, tyrinėja, kuria. ♣ Nuo globos pereina prie bendradarbiavimo.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Plaunasi, nusišluosto rankas. ♣ Rodo kaip auga augalai, šviečia saulė, lyja lietus. ♣ Atlieka nesudėtingus veiksmus: valgo, laisto, valo. ♣ Ragaudamas pratinasi atskirti vaisius ir daržoves.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kalbasi su kitu ir klauso jo. ♣ Pradedą galvoti ir atrinkti žodžius, kurie išsako jo mintį.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Susipažįsta su tikrais ir žaisliniais gyvūneliais, medžiais, sodo daržo gėrybėmis. ♣ Reaguoją į paprastus nesudėtingus nurodymus. ♣ Bando įvardinti daiktų savybes. ♣ Naudoją daiktus pagal paskirtį. ♣ Tyrinėją, mokosi skaičiuoti.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi linksmų, ramių kūrinėlių. ♣ Pratinasi ritmiškai atlikti judesius. ♣ Pratinasi orientuotis popieriaus lape. ♣ Supranta 2-3 veiksmų nesudėtingas inscenizacijas. ♣ Jaučia ir išreiškia save klausydamas muzikos.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKGINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Daržovių kraitelė“. ♣ „Aš turiu dvi rankes“. ♣ „Kas rytelį į darželį“. ♣ „Uti – ti – ti šalta“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Ragaujame, skanaujame“. ♣ „Močiutės darže“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Apžiūrėti medžius ir surasti tuos, ant kurių auga raudonos uogos. ♣ Apžiūrėti nukritusius medžių lapus, jų spalvas. ♣ Ieškoti žolėje kaštonų, apžiūrėti juos.

TEMATIKA - „GAMTA KEIČIA RŪBĄ“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi naudoti simbolius veiksams, įvykiams žymėti. ♣ Atliepia suaugusių veiksmus. ♣ Pradedą žaisti vaidmeninius žaidimus, susiranda pagalbininkų.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja gamtos reiškinius. ♣ Vaizduoja gamtos reiškinius. ♣ Judesiu, gestais, mimika reiškia pojūčius. ♣ Skiria savo asmeninius daiktus, žaislus nuo kitų.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Teisingai naudoja sąvokas "taip" ir "ne". ♣ Reiškia norus ir pageidavimus. ♣ Pasako, ką daro. ♣ Įvardija ką dabar veikia ar daro.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Bando pats rengtis, saugo savo daiktus. ♣ Grupuoja vienarūšius daiktus pagal dydį, formą, spalvą. ♣ Lygina daiktus pagal spalvą, ieško kontrastingų daiktų. ♣ Išardo ir vėl surenka žaislą. ♣ Imituoja augalų augimą, gyvūnų judesius.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pradedą „skaityti“ ir „rašyti“. ♣ Susipažįsta su piešimo priemonėmis. ♣ Eksperimentuoja įvairiomis dailės priemonėmis. ♣ Stebi gamtos objektus, reiškinius, juos atpažįsta dailės kūriniuose. ♣ Žaidžia nesudėtingus judriuosius ir muzikinius žaidimus.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Mano drabužėliai“. ♣ „Pro vaikystės langą“. ♣ „Krinta lapas klevo“. ♣ „Paukščiai iškeliavo“. ♣ „Lietaus batukai“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Noriu rengtis pats“. ♣ „Rudens spalvos, spalvelės“. ♣ „Lijo lijo lietūs“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti, kaip krenta lapai nuo medžių, kokių jie spalvų. ♣ Stebėti orą- nusakyti jį: „lyja“, „pučia vėjas“, „šviečia saulė“. ♣ Stebėti išskrendančius paukščius. ♣ Stebėti žmonių aprangą, pasikeitus orams.

4.3.2. Ž I E M A

TEMATIKA - „ATKELIAVO ŽIEMA“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia su draugais trumpus žaidimus prie eglutės. ♣ Šoka su draugais prie eglutės išreikšdamas savo nuotaiką mimika, judesiu. ♣ Vaikšto išdėliotomis ant grindų „ sniego“ pėdutėmis po vieną ir traukinuku. ♣ Mėgdžioja suaugusių veiksmus, žaidžia namų ruošą, puošia eglutę.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Paskatinti laisvai bėgioja ir pratinasi sustoti. ♣ Susikibus rankomis eina ratelio, įsikibus vienam kito juda vorele.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klauso nesudėtingų pasakų apie žiemą, įvardija pagrindinius veikėjus. ♣ Ieško baltos spalvos daiktų grupėje, įvardija juos.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Nusivelka paprastus žieminius rūbus. ♣ Sudeda nedideles minkštų kamuoliukų krūveles imituodami sniego kalnelius. ♣ Varto paveikslėlius apie žiemą, įvardija ką mato.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Piešia, aplikuoja sniegą. ♣ Paprastais ornamentais puošia pirštines ir kepurės siluetus. ♣ Dažo sniegą įvairiomis spalvomis. ♣ Veria didelius karolius, jais puošia eglutę.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Pirmos snaigės“. ♣ „Visur balta“. ♣ „Žiemos pasaka“. ♣ „Mes pasipuošėm eglutę“. ♣ „Ledo tiltai“ 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Kodėl negalima valgyti sniego?“ ♣ „Susipažinkime su Kalėdų Seneliu“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti krintančias snaiges, jų sukimąsi. ♣ Stebėti, kaip išneštas į lauką vanduo šąla. ♣ Apžiūrėti eglę, jos šaką, spyglius, pauostyti, kaip eglė kvepia. ♣ Stebėti, kaip apsirengę žmonės žiemą.

TEMATIKA - „MES NULIPDĖM SNIEGO SENĮ“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia su lėlėmis, rūpinasi jomis, rengia šiltais rūbais. ♣ Atpažįsta daiktus reikalingus žiemai, kai nurodoma jų paskirtis ♣ Apie 10-15 min. dalyvauja grupės veikloje: dainuoja, ploja, šoka..
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Skanauja vaistažolių arbatas ♣ Išbando žiemos pramogas: mėtosi sniego gniūžtėmis, stato pilis, tvirtoves. ♣ Mėto, gaudo, spiria didelius ir mažus balionus.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Sudeda kamuoliukus į krepšelius pagal dydį ir spalvą. ♣ Žaidžia su kamuoliais, parodo kuris kamuolys yra didelis, o kuris- mažas. ♣ Susipažįsta su sniego savybėmis.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Prisistato kitiems, ką nors pasako apie save. ♣ Pasako su koku žaislu nori žaisti. ♣ Kalba vienas su kitu: pavadina žaislus, veiksmus, siūlo, prašo, komentuoja.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Iš vatos gumulėlių ir plėšyto popieriaus aplikuoja žiemos vaizdus. ♣ Puošia sniego senius guašu, akvarele. ♣ Iš balto plastilino, miltų tešlos, molio lipdo sniego senius.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Uti-ti-ti šalta“. ♣ „Kamuoliukai–kamuoliai“. ♣ „Sniego pilys“. ♣ „Pusnynuos nykštukai miega“. ♣ „Šalčio ūsai“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Besmegenių šeimyna“. ♣ „Žiemos pramogos“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti sniegą, jo savybes (šaltas, lipnus, purus). ♣ Stebėti, kaip iš mažo sniego kamuoliuko ridenant pasidaro didelis. ♣ Stebėti apsnigtus medžius, krūmus, džiaugtis jų grožiu. ♣ Stebėti atskrendančius paukštelių.

TEMATIKA - „ŽIEMOS PASLAPTYS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Apsirengia pasirinktą kostiumą, kaukę- žaidžia, vaidina. ♣ Ketinimui, sumanymui gelbsti įvairūs įrankiai, daiktai. ♣ Žaisdamas atlieka ne tik realius veiksmus, bet ir tariamus (lyg valgo, miega, važiuoja).
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mėgdžioja pasakų personažų veiklą: ropoja, skraido, šokuoja, tipena. ♣ Pradeda derinti rankų ir kojų judesius. ♣ Ragauja ir įvardija skonį: rūgštu, saldu, aštru, sūru.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pasako vardą, lyti, pirštais parodo metus. ♣ Liūliuoja lopšines lėlytėms. ♣ Įsijungia į pasakojimą, bando kartu dainuoti, deklamuoti.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pastebi skirtumus berniukų ir mergaičių drabužiuose, kuriuos nešioja tik žiemą. ♣ Vaizduoja pasakų personažą kiškį, šokuoja per pusnis, mažus kalnelius. ♣ Tapatina keturias spalvas, rasdamas joms poras. ♣ Skaičiuoja nuo vieno iki trijų daiktų žiemos paveikslėlyje.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Spalvina, aplikuoja pasakų personažus. ♣ Pėdomis, netvarkingai mindydami sniegą, kuria sniego paveikslus. ♣ Lieja vašku ant popieriaus, medžių šakelių. ♣ Pirštukais štampuoja „apsnigtą namelį“

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA, STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Seku, seku pasaką“. ♣ „Apsnigti nameliai“. ♣ „Vysim žiemą lauk“. ♣ „Su kiškučiais strykt pastrykt“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Baltasis paukštelių badas“. ♣ „Blynai skanumynai“. ♣ „Kas gyvena po sniegu?“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti įvairius pėdsakus ant sniego, juos aptarti. ♣ Stebėti išpučiamą orą šaltyje. ♣ Stebėti atskrendančius paukščius, paberti trupinių. ♣ Stebėti varvančius varveklis, sniego tirpimą.

4.3.3. P A V A S A R I S

TEMATIKA - „PAVASARĖLI, PASKUBĖKI!“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Džiaugiasi savo ir draugų darbeliais. ♣ Atpažįsta save, mamą, tėtį, brolių, sesę ir kitus, parodo nuotraukose.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi plautis rankas, jas nusišluosto. ♣ Tyrinėja grupėje esančias kliūtis, eina paskui auklėtoją, apeinant baldus ir kitus daiktus.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stengiasi vienas ar kartu su auklėtoja deklamuoti eilėraštukus. ♣ Klausosi paukščių balsų įrašo, bando juos mėgdžioti. ♣ Mėgdžioja vandens garsus.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rodo, kaip augalai juda, šviečia saulutė, lyja lietutis. ♣ Mokosi naudotis daiktais pagal paskirtį: kibirėliu, kastuvėliu, smėlio formelėmis.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia ratelius skambant muzikai, skraido kaip paukšteliai, šokinėja kaip kiškučiai. ♣ Piešia saulutes- braižo spindulius į visas puses. ♣ Ieško pavasario spalvų grupės daiktuose.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Čir vir vir pavasaris“. ♣ „Pavasario pranašai- paukščiai“. ♣ „Žemė bunda“. ♣ „Saulutė – motutė“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Pavasario spalvos“. ♣ „Mes – berniukai, mes – mergaitės“. ♣ „Mano šeima“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti gamtą lyjant lietui. ♣ Stebėti paukštelių veiksmus: skraido, tupi, kraipo galvą ir t.t. ♣ Stebėti pavasarėjančią gamtą (besikalančius pumpurėlius, daigelius, dangų).

TEMATIKA - „SU KIŠKUČIAIS IR MARGUČIAIS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi kitus vaikus, trumpam įsijungia į jų žaidimą. ♣ Susiranda sau įdomios, patrauklios veiklos. ♣ Apžiūri kaip atrodo margutis, bando jį ridenti, sudaužyti.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi skirti savo drabužėlius, žaislus, laikyti juos tam tikroje vietoje. ♣ Gali parodyti pagrindines kūno dalis, jas įvardinti. ♣ Pratinasi eiti tiesiai, aukštyn, žemyn, išlaikyti pusiausvyrą einant ant pirštų galų.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Knygelėse apžiūri vabalėlius, bando juos mėgdžioti. ♣ Žaisdamas kalba su savimi. ♣ Sakiniais pasakoja švenčių įspūdžius. ♣ Mokosi margučių prašymo ketureilio.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Atskiria ir vėl surenka žaislus. ♣ Kartu su auklėtoja sėja sėklas, sodina sodinukus, stebi kaip jie dygsta auga. ♣ Susipažįsta su Velykų tradicijomis, Velykų bobutės personažu.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Šokinėja ir ploja vienu metu. ♣ Akvarele, guašu dažo, štampuoja popierinį kiaušinio trafaretą. ♣ Žaidžia žaidimus, dainuoja daineles Velykų tema.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Rid rid margučiai“. ♣ „Žaidimų dieneles“. ♣ „Ir aš keičiu rūbą“. ♣ „Kas ten krebžda?“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Pirmieji pavasario žiedai“. ♣ „Sėju, auginu“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti besikalančią žolę, sprogančias šakas. ♣ Stebėti ropojančius vabaliukus, juos pavadinti. ♣ Stebėti parskrendančius paukščius. ♣ Stebėti vis aukščiau kylančią saulę.

TEMATIKA - „PILNA KRAITELĖ MANO DARBELIŲ

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia stengdamiesi nesipykti vieni su kitais, pasidalina žaislus. ♣ Mėgdžioja tėtės, mamos veiksmus, kalbą, poelgius. ♣ Teigiamai vertina save, suvokia, kiek paaugo, pasikeitė per metus.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Geba taisyklingai sėdėti, laikyti rankoje šaukštą, valgyti savarankiškai, gerti iš puoduko. ♣ Moka naudotis asmens higienos reikmenimis: muilu, šukomis, nosine, rankšluosčiu. ♣ Suvokia, kas yra vaikas, suaugęs ir senas žmogus, kokius darbus jie dirba.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Įsitraukia į žaidimą, kai auklėtoja pamini vaiko gebėjimus. ♣ Atrenka žaislus ir pasako, kuriais negaila dalintis su vaikais. ♣ Pasakoja apie savo senelius. Išklauso kitus.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Bando įvertinti savo elgesį - geras, blogas; žodžiais pavadina kai kuriuos savo išgyvenimus. ♣ Bando patys apsirengti, nusirengti, tvarkingai sudėti drabužėlius. ♣ Stengiasi darbelius atlikti kruopščiai, iki galo.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi dainų, lopšinių, mylavimų. ♣ Lieja popieriaus lape gėles. ♣ Gamina dovanėles mamai, tėčiui. ♣ Dainuoja daineles su ritminiais intarpais. ♣ Stato pilis, garažus, namus smėlio dėžėje, grupėje.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Geri ir blogi įpročiai“. ♣ „Kas kiek paaugo per metus“. ♣ „Noriu būti toks kaip tėtis ar mama“. ♣ „Kiek darbėlių, kiek darbų!“ 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Aš pats!“. ♣ „Savo mamytę myliu labai“. ♣ „Geriausias draugas“ 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Apžiūrėti gėlyne augančias gėles, jų spalvas, dydį. ♣ Stebėti, kaip žaidžia kiti vaikai, ar jie draugiški. ♣ Apžiūrėti ir rinkti įdomesnių formų, spalvų akmenukus, šakeles savo darbeliams. ♣ Stebėti gatve einančias šeimas.

4.3.4. V A S A R A

TEMATIKA - „BĖGA SAULUTĖ PIEVŲ TAKELIAIS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Atranda šalia savęs gyvąją ir negyvąją gamtą. ♣ Aiškinasi jos ryšį ir įtaką žmogaus gyvenime. ♣ Mokosi mylėti, globoti už save mažesni, silpnesni.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Gėrisi, džiaugiasi gamta. ♣ Mėgdžioja vėjo judinamų augalų lingavimą, šnarėjimą, vabzdžių, paukščių judesius. ♣ Vaikšto basomis po žolę, smėlį ir pan. ♣ Aktyviai, saugiai juda pasivaikščiavimo metu.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mėgdžioja vabaliukų zyzimą, dūzgimą, lapelių šnarėjimą garsais. ♣ Susipažįsta su vabaliukų pasauliu, klausosi jų dūzgimo, zyzimo, bando atpažinti ir pavadinti.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ieško panašumų ir skirtumų matuodami ir lygindami. ♣ Stebi, gėrisi, tyrinėja pievoje augančias gėles, džiaugiasi jų įvairove, nusako jų spalvas.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi kūrinėlių apie vasarą, gėles, vabaliukus. ♣ Kuria spalvingus žydinčio sodo, pievos, gėlyno, ropojančių vabaliukų paveikslus įvairiomis meninėmis priemonėmis. ♣ Piešia spalvotomis kreidelėmis ant asfalto.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Pievos žalios“. ♣ „Gėlių karalystė“. ♣ „Paslaptingas vabalų pasaulis“. ♣ „Skruzdėlynas“. ♣ „Sveikinam vasarą“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Boružėlė septyntaškė“. ♣ „Bitutė darbininkė“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti skruzdėlių ropojimą, skiria jas iš kitų vabaliukų. ♣ Apžiūrėti ir pavadinti darželyje augančias gėles. ♣ Apžiūrėti žydinčių pienių pievą.

TEMATIKA - „SMĖLIO PILYS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mokosi žaisti šalia vienas kito. ♣ Domisi šalia esančiais bendraamžiais, suaugusiais, jų veikla. ♣ Džiaugiasi savo naujais atradimais.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Siekia būti savarankiškas, save išbando kaip energingą, išradingą tyrinėtoją, žaidėją. ♣ Saugiai kopia paaukštiniu, perlipa kliūtis, nučiuožia čiuožykla.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pasakoja, ką veikia, ką sukūrė. ♣ Klausosi sekamų pasakų, skaitomų kūrinėlių, mėgdžioja įvairius garsus. ♣ Bando pasekti žinomą pasaką, atpasakoti įvykių seką.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja, eksperimentuoja žaisdami su smėliu ir vandeniu; įsitikina, kad sudrėkintas smėlis geriau susispaudžia. ♣ Aiškinasi, kokie būna namai, kaip juos pastato.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Palieka savo pėdsakus, daiktų atspaudus smėlyje. ♣ Žaidžia su dažais liedami, maišydami spalvas, dažo smėlį, vandenį, akmenukus.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Kepsim smėlio pyragus“. ♣ „Vasaros džiaugsmas ir malonumas“. ♣ „Man įdomu“. ♣ „Pasek man pasaką“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Smėlio pyragų paruošimas“. ♣ „Statome lėlių miestą“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti smėlio savybes, kurti įvairias formas. ♣ Apžiūrėti antspaudus smėlyje. ♣ Stebėti, kaip su dažais nusidažo smėlis, vanduo. ♣ Apžiūrėti įvairius statinius, aptarti jų detales.

TEMATIKA - „VĖJO MALŪNĖLIAI“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi judėti ir veikti drauge pagal suaugusio kvietimą ir pasiūlymą.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Jaučia šalia savęs draugą. ♣ Šokdami judesiu, mimika, gestais bando išreikšti savo nuotaiką, jausmus. ♣ Žaidžia, sportuoja su vėjo malūnėliais, lėktuvėliais, balionais, muilo burbulais.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žodžiais išsako savo norą, jaučia ryšį tarp veiksmo ir aplinkinių atsako. ♣ Aiškiai reiškia ir patikslina mintį, komentuoja, ką daro.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Varto nuotraukų albumus, atpažįsta juose save, draugus. ♣ Eksperimentuoja, tyrinėja, patys bando sukelti vėją.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia lietuvių liaudies žaidimus, ratelius. ♣ Išbando įvairias technikas piešdami: taško, pučia, lieja, žaidžia su spalvomis.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Pūsk, vėjeli, pūsk smarkiau“. ♣ „Linksmos vaikystės dienelelės“. ♣ „Aš svajoju“. ♣ „Laukiu atostogų“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ „Skriskit, muilo burbulai“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti, kaip sukasi vėjo malūnėliai, kai pučia vėjas ir nėra vėjo. ♣ Stebėti, kaip pučiant vėjui plaukstosi plaukai.

4. 4. Ikimokyklinis amžius
4.4.1. R U D U O
TEMATIKA - „NUPLASNOJO VASARĖLĖ“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Jaučiasi svarbus, reikšmingas grupėje, darželyje. ♣ Skiria asmeninius daiktus, dalinasi su draugais. ♣ Pratinasi prie dienos ritmo, laikosi grupės taisyklių, susitarimų. ♣ Didžiuojasi savo miestu, gimtine, kalba, tautiniais simboliais. ♣ Žino jam svarbias miesto vietas, įmones. ♣ Rūpinasi artimiausia aplinka, prisiima atsakomybę už grupėje, darželyje augančius augalus, gyvūnus.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Išsiaiškina, kur ir kaip galima ir negalima bėgioti, laiptuoti, žaisti. ♣ Domisi savo kūnu, jo sandara. ♣ Eksperimentuoja, varto knygas, žurnalus, ieško sau svarbios, reikiamos informacijos. ♣ Išsiaiškina, kas kenkia ir trikdo jo kūno "darbui". ♣ Rūpinasi savo ir draugų saugumu, vengia pavojingos aplinkos. ♣ Susipažįsta su kelio ženklais ir kelių eismo taisyklėmis.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Domisi knygelėmis, varto jas, susipažįsta su raštu, imituoja jį. ♣ Pasakoja apie savo gimtąjį miestą, kuria mįsles, eilėraščius. ♣ Ieško paveikslėlių, nuotraukų.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žino svarbią informaciją apie savo darželį, miestą, įžymius žmones. ♣ Išsiaiškina artimiausius kaimynus-darželius, miestus-kaimynus. ♣ Išmatuoja atstumus įvairiomis matavimo priemonėmis.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja grupės aplinką, vaizdą pro langą. ♣ Randa įvairias geometrines ir netaisyklingas formas, jas įvardija, įsijaučia, susigyvena su jomis, išreiškia įvairiomis raiškos priemonėmis, faktūromis.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aš – darželio šeimininkas. ♣ Mano miesto gimtadienis. ♣ Vandens lašelio pasakojimas. ♣ Tinginio valgoma verkia duonelė. ♣ Aš keliauju, išskylauju, su gamta gražiai draugauju. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pramogų mugė. ♣ Žaidžiu, konstruoju, žaislus tausoju. ♣ Draugą nelaimėje pažinsi. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Susipažinti su darželio teritorija. ♣ Stebėti žaidžiančius vaikus, pasakoti, ką mato. ♣ Stebėti pirmuosius rudens požymius. ♣ Apžiūrėti rudenines gėles. ♣ Stebėti šviesoforą, sankryžą.

TEMATIKA - „DARBAS DARBA VEJA“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Domisi ir kaupia informaciją apie profesijas. ♣ Žino ir perteikia informaciją apie tėvelių, šeimos narių, kaimynų profesijas, jų ypatumus. ♣ Žino, kuo norėtų užaugęs būti ir apibūdina, kodėl. ♣ Ieško reikiamos informacijos. ♣ Susipažįsta su darbais sode, darže, kaime, juos apibūdina, grupuoja. ♣ Pratinasi bendrauti su įvairiais žmonėmis, dirbti kartu, greta, netrukdam šalia esantiems.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi pažinti kūno kalbą. ♣ Mokosi atsipalaiduoti, nusiraminti po fizinio krūvio. ♣ Ugdosi saugaus darbo įgūdžius, gebėjimą sutelkti jėgas, valią, ištvėrę. ♣ Rūpinasi higiena.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kuria mįsles, patarles, greitakalbes. ♣ Sudaro populiariausių profesijų katalogą. ♣ Klausosi pasakų, eilėraščių, nutikimų darbo tema. ♣ Ieško informacijos enciklopedijose, laikraščiuose, žurnaluose. ♣ Žiūri filmukus, juos aptaria, komentuoja, apibūdina matytus darbus, įvardija profesijas.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aiškinasi, įsimeina, kur ir į ką reikia kreiptis pagalbos susižeidus, kokios tarnybos tai atlieka. ♣ Susipažįsta su darželyje dirbančių žmonių profesijų įvairove, specifika. ♣ Lankosi vaistinėje, knygyne, specialiame policijos automobilyje .
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Patirtus įspūdžius, nuotaikas, mintis išreiškia: kūno judesiais, gestų kalba, kompiuterine technika, natūraliais gamtos dažais, kukurūzų burbuolių, reljefiniais, burbulų antspaudais, batika, marmuro imitacija. ♣ Tapo voleliu ant sienų, šaligatvio, medžių kamienų.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kuo užaugęs būsiu? ♣ Darbas sode ir darže. ♣ Padirbėsiu, paplušėsiu ir į talką dar suspėsiu. ♣ Aš noriu daryti pats. ♣ Eisime grybauti, baravykų pjauti. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mano rankelės viską gali. ♣ Voratinkliai draikės be vėjo. ♣ Draugą nelaimėje pažinsi. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti darželio teritorijoje dirbančius žmones. ♣ Stebėti atskiras kūno dalis, kaip jos juda, atliekant įvairų darbą. ♣ Nuvykti į „Gegužių“ sveikatos centrą, stebėti gydytojų, farmacininkų darbą. ♣ Nueiti į „Lyros“ turgelį, apžiūrėti pardavinėjamas daržoves. ♣ Apsilankyti artimiausioje parduotuvėje.

TEMATIKA - „RUDENĖLIO SPALVOS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Domisi šventėmis, tradicijomis, triūsia, laukia rezultato. ♣ Skirsto paveikslėlius pagal spalvą, darbo pobūdį, rūši, pomėgį, išsiaiškina ir įsidėmi jų reikšmę. ♣ Įgyvendina pasirinktą vaidmenį.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aiškinasi, įsidėmi saugumo ženklus, reaguoja į perspėjimus, kontroliuoja savo elgesį, reaguoja į perspėjimus. ♣ Gamina, ragauja, sprendžia, kas skanu ir sveika. ♣ Reiškia savo jausmus, klauso įvairios muzikos ir tuo pat metu tapo. ♣ Dalyvauja varžytuvėse, įvairiose sporto rungtyse, išmėgina save, koks yra stiprus, vikrus, greitas.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Diskutuoja įvairiais klausimais apie šeimą, kas įdomaus mūsų mieste. ♣ Kalba su draugu ar visa auditorija, pratinasi kalbėti, ką nors pranešti, pasakoja pasakas, pasakojimus visai grupei. ♣ Svarsto, tariasi, puošia grupę, komponuoja, organizuoja parodą. ♣ Nukopijuoja patikusius žodžius, užrašus. ♣ Diskutuoja apie reklamas, skelbimus, dalyvauja rengiamose šventėse, dalijasi įspūdžiais.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi spalvų derinius, medžiagą, faktūrą, formas. ♣ Žiūrinėja iliustracijas, albumus, vardija, ir įsijaučia į spalvos nuotaiką. ♣ Apžiūri vaisių-daržovių pjūvį, atkreipia dėmesį į pokyčius. ♣ Daro kompozicijas, skaičiuoja, svarsto, ką naudos darbeliuose. ♣ Žiūrinėja ir svarsto apie vaistingus, maistingus, nuodingus augalus.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Eksperimentuoja su įvairiomis medžiagomis: tapo, daro, vardija, piešia, lipdo, kerpa, štampuoja, klijuoja, konstruoja, plėšo. ♣ Imituoja darbų veiksmus, jų eigą ir ritmą. ♣ Atlieka įvairius judesius su inventoriumi ar be jo. ♣ Išgyvena muziką ir atliepia darbo veiksmis. ♣ Jaučia ir išlaiko spalvų ritmą, išreiškia save linija, dėme, spalva, plokščia forma, forma erdvėje.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Lapų skaičiuotė. ♣ Dėdės Derliaus karnavalas. ♣ Gera turėti tėtį ir mamą. ♣ Rudens spalvoms pražys gimtasis miestas. ♣ Rudeniniai darbai miete ir kaime. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Saugokime kas gyva. ♣ Būti žmogumi, tai daryti gera. ♣ Slogai ne ! 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti rudeninius augalus, medžių lapų įvairovę. ♣ Stebėti išskrendančius paukščius. ♣ Aptarti žmonių aprangą. ♣ Apžiūrėti medžius, juos palyginti pagal kamieno storį, aukštį ir kt. ♣ Rasti pievoje žinomus vaistinius augalus.

TEMATIKA - „DARŽOVĖS IR VAISIAI ANT MŪSŲ STALO“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja kvapus, bando jutimo organais nustatyti skonį. ♣ Supranta kitą, gamina dovanėles, ruošia sveikinius, dovanoja draugams. ♣ Laikosi priimtinių bendravimo normų. ♣ Kalbasi, diskutuoja, svarsto apie vaisių-daržovių naudą.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kuria sveikos mitybos piramidę, sveikatos projektus. ♣ Prisimena, rūšiuoja vaisius, daržoves, grybus, uogas. ♣ Žaidžia siužetinius, liaudies, judriuosius, sportinius žaidimus. ♣ Dalyvauja sporto šventėse, pramogose, sportinėse estafetėse. ♣ Pratinasi suvokti žalingų įpročių poveikį žmogaus sveikatai.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aptaria, kas patinka, kas ne, lygina. ♣ Piešia, rašo laiškus, kvietimus. ♣ Fantazuoja, kuria naujus žodžius, tekstus. ♣ Komentuoja pasakojimą, ginčą, pranešimą, instrukciją. ♣ Klausosi auklėtojų, tėvelių skaitomų, sakomų patarlių, priežodžių, mįslių, aiškinasi jų prasmę.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rūšiuoja daiktus į grupes pagal kategorijas, aiškinasi, kodėl jis nepriklauso. ♣ Apžiūri formas, jų požymius, paviršiaus ypatumus. ♣ Gamina, maišo, verda, ragauja įvairius patiekalus. ♣ Bando spręsti loginius galvosūkius. ♣ Pastebi pokyčius gamtoje pagal tradicinius darbus.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Spalvomis įvardija darbelio pavadinimą, savo nuotaiką. ♣ Tapydami, štampuodami, klijuodami komponuoja objektus visame lape, tobulina kirpimo įgūdžius. ♣ Kuria bendrus darbus, juos pristato. ♣ Savarankiškai kuria siužetus, vaidina, bendrauja su partneriais. ♣ Klausosi muzikos kūrinių, atranda natūralių gamtos garsų.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Padirbėjau, netingėjau, žiemai atsargų daug prisidėjau. ♣ Smaližauju ir ragauju. ♣ Kas iš vaisių ir daržovių dar į puodą nepapuolė?. ♣ Kodėl dega vėlinių žvakelės. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rudens spalvų paletė. ♣ Vitaminai iš senelių daržo ir sodo. ♣ Kodėl reikia plauti vaisius ir daržoves?. ♣ Paragauki ir atspėk. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Apžiūrėti ūkininkų turgelyje daržoves, vaisius, grybus. ♣ Stebėti ir aptarti pokyčius gamtoje. ♣ Apžiūrėti šermukšni, jo uogas, įsidėmėti uogų spalvą, formą. ♣ Stebėti medžių lapų kintančias spalvas. ♣ Ieškoti vabalėlių po lapais, medžių plyšiuose. ♣ Stebėti, kaip daržovės dažo vandenį.

TEMATIKA - „GAMTA KEIČIA RŪBĄ“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Diskutuoja, sprendžia problemas, siūlo savo ir priima kitų idėjas. ♣ Organizuoja gerumo akcijas, susikaupia, realizuoja sumanymus. ♣ Rūpinasi švara ir tvarka, laikosi elgesio taisyklių. ♣ Pagal galimybes lankosi miške, parke. ♣ Susitinka ir kalbasi su gydytoju, staliumi, miškininku, statybininku.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia ratelius, mėgdžioja įvairių gyvūnėlių judesius. ♣ Reaguoja į suaugusių perspėjimus, kaip elgtis gamtoje, prašo pagalbos. ♣ Judesiu, gestais, mimika išreiškia pojūčius. ♣ Laikosi elementarių asmens higienos taisyklių, sveikos mitybos. ♣ Vaizduoja gamtos reiškinius, darbo veiksmus, improvizuoja.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Bendrauja su pažįstamais žmonėmis, prašo informacijos. ♣ Įvardija aplinkos reiškinius, objektus, jų savybes, būsenas. ♣ Kalba apie žaidimus, žaislus, išgyvenimus. ♣ Sudaro albumėlius apie paukščius, gyvūnėlius, augalus. ♣ Ragauja, skanauja, uosto, siūlo, kviečia, prašo... ♣ Kalba apie sporto reikšmę, demonstruoja save.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aiškinasi kai kurių reiškinių pasikartojimą-ciklą, augalų, gyvūnų ryšį su gamta, jų priklausomybę. ♣ Kuria įvairias spalvas, atspalvius. ♣ Savo gyvenimo ritmą lygina su metų laikų seka. ♣ Apibendrina, išgyvena kūrinių nuotaiką. ♣ Modeliuoja drabužius, gilina supratimą apie jų įvairovę.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Įvardija, ką mato savo ir draugų darbeliuose. ♣ Naudoja įprastą ir mišrią techniką. ♣ Maišo įvairias spalvas ir išgauna naujus atspalvius, lygina jų savitumą. ♣ Savarankiškai kuria siužetus. ♣ Charakterinius judesius jungia į pantomimą, įsitraukia į žaidybines - siužetines situacijas. ♣ Dainuoja, šoka, klausosi muzikos, groja, kuria.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ir mažoj širdelėj daug gerumo telpa. ♣ Padarysiu lesyklėlę ir pabersiu trupinėlių. ♣ Miško takeliais keliauja ruduo. ♣ Gyvūnėliai patyliukais, klojas lapų pataliukais. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Gardus bičių suneštas medus. ♣ Sportuokime ir aukime sveiki. ♣ Kaip aš rengiuosi? 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti žmonių aprangos pasikeitimą. ♣ „Beržynėlyje“ stebėti lapų kritimą nuo medžių. ♣ Stebėti orą, nusakyti jo požymius. ♣ Stebėti išskrendančius, pasiliekančius paukščius. ♣ Apžiūrėti lietaus lašų paliktus pėdsakus ant stiklo.

4.4.2. Ž I E M A

TEMATIKA - „SVEIKA, BALTA ŽIEMUŽE“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Derina savo interesus su kitais, pratinasi riboti kai kuriuos norus. ♣ Kartu su auklėtoja organizuoja gerumo akcijas prieš Kalėdas, kviečia svečius, lanko vienišus žmones, vaikų namus. ♣ Pasakoja apie savo darbelį, pavadina, džiaugiasi savo, kitų darbeliais.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi prie taisyklingos kūno laikysenos ir kvėpavimo. ♣ Deklamuoja eilėraščius imituodamas įvairius judesius. ♣ Pratinasi rūpintis savo kūnu.(Išvaizda, higiena).
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi skaitomų eilėraščių apie žiemą, deklamuoja juos mintinai. ♣ Stebi profesionalių aktorių vaidinamus spektaklius, darželio auklėtojų atliekamus spektaklius pagal sukurtus scenarijus. ♣ Klausosi tautosakos kūrinėlių, gyvo, raiškaus sekimo, bando savo mintis perteikti vaizdiniais. ♣ Naudodami vaizdingus žodelius, nusako gamtos grožį.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tiria ledo, šerkšno savybes. ♣ Žaidžiant su daiktais, atkreipia dėmesį į įvairias geometrines formas, ieško aplinkoje panašių daiktų. ♣ Grupuoja daiktus pagal skirtumus ir panašumus, juos lygina. ♣ Tyrinėja popieriaus įvairovę, atlieka eksperimentus su juo.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Modeliuoja, lanksto popierių. ♣ Tapo įvairiais potėpiais, iš įvairių krypčių. ♣ Gamina dovanėles, sveikinimus, dovanoja juos. ♣ Įsitraukia į žaidybines-siužetines situacijas ir judesiais vaizduoja įvairius veikėjus. ♣ Tyrinėja, kurias kūno dalis galima ritmiškai judinti. ♣ Dainos nuotaką išreiškia mimika, pantomima, intonacija. ♣ Tyrinėja garso išgavimo būdus įvairiais muzikos instrumentais, improvizuoja l. l. dainas.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Popierinės gėlės ir netik (viskas apie popierių). ♣ Pažaiskim kartu (forma, spalva, dydis). ♣ Pirmosios snaigės. ♣ Kalėdų senelio belaukiant. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Saugiai gyvenam. ♣ Baltasis ledas. ♣ Sportuoti reikia ir žiemą. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti lauko termometrą, oro kaitą. ♣ Stebėti žiemos reiškinius. ♣ Tyrinėti sniegą, nusakyti jo požymius. ♣ Stebėti ir aptarti žmonių aprangą. ♣ Stebėti paukščius lesyklėlėje. ♣ Stebėti išpučiamą orą šaltyje. ♣ Stebėti pėdsakus sniege.

TEMATIKA - „ŠVIESOS UGNELE“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Įgyvendina savo sumanymus, veikia savarankiškai arba kartu su kitais, viską stengiasi atlikti iki galo. ♣ Bendrauja, laikosi grupės taisyklių, dalijasi patyrimu su kitais. ♣ Prižiūri augančius augalus. ♣ Pratinasi globoti gyvūnėlius, maitina žiemojančius paukštelius. ♣ Moka mįslių, priežodžių, patarlių, greitakalbių, vaizdingų posakių, pasakų be galo.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aktyviai juda, sportuoja, atlieka kvėpavimo pratimus. ♣ Rengiasi pagal lauko temperatūrą, pasidžiauna šlapius drabužėlius. ♣ Tvarko žaidimų vietą, stengiasi būti tvarkingais. ♣ Aptarinėja, kaip saugoti savo sveikatą, kokie žalingi įpročiai, jų įtaka žmogui, kokia grūdinimosi procedūrų reikšmė žmogui.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi pasakojimų, lietuvių liaudies pasakų, istorijų apie draugystę. ♣ Kalbėdamas pratinasi vartoti daug malonių žodelių. ♣ Klausosi grupės vaikų, auklėtojų, tėvų pokalbių, deklamavimo, stengiasi juos suprasti, išreikšti pritarimą. ♣ Apžiūri žiemojančių paukščių paveikslus, juos pavadina.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja gamtinę medžiagą, vartoja sąvokas vienas, daug, mažai. ♣ Stebi paukščius, domisi, ką jie veikia, kokie atskrenda į lesyklėlę. ♣ Apžiūri, tyrinėja šviesos šaltinius. ♣ Varto enciklopedijas, aptaria, sužino iš kur atsiranda ugnis, šviesa. ♣ Stebi, tyrinėja augalus, daigina sėklytes, stebi jų dygimą ir augimą. ♣ Susipažįsta su augalo nauda žmogui, jo teikiamu grožiu aplinkai.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Karpo žirklemis įvairaus pločio juosteles, dėlioja iš jų ornamentus. ♣ Pildo aplikacijas medžiagomis (siūlais, džiovintais augalais, audiniu). ♣ Tyrinėja štampavimo galimybes ir būdus (eilutėmis, zigzagais ir t.t.). ♣ Modeliuoja, lanksto iš įvairių medžiagų žiemojančius paukščius. ♣ Konstruoja lesyklėles ir kitus naudingus daiktus. ♣ Improvizuoja, kuria ritminius pratimus, muzikuoja instrumentais. ♣ Judesiu vaizduoja žiemojančius paukščius, jų elgesį.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ugnis - draugas ar priešas? ♣ Kas kuria tamsą ir šviesą. ♣ Ir mažoj širdelėj daug gerumo telpa. ♣ Mažą lesyklėlę padariau. ♣ Auginsiu „Gerumo medį“. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Sveiki dantukai. ♣ Slogai – ne. ♣ Švara – sveikata. ♣ Saugus elgesys. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Nueiti į bažnyčią stebėti, kaip atrodo žvakėmis apšviesta patalpa. ♣ Stebėti pro langą ryte ir vakare tamsos-šviesos žaismą. ♣ Stebėti, kaip su veidrodėliais galima padaryti „saulės zuikučius“. ♣ Stebėti gatvių apšvietimą.

TEMATIKA - „NORIU BŪT SAUGUS IR SVEIKAS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Keičiasi informacija apie įvykius, žmones, jų darbus, elgesį. ♣ Stebi ir aiškinasi gatvėje matytų lentelių, ženklų reikšmę, prasmę. ♣ Žino apie elgesį ir bendravimą su nepažįstamais žmonėmis. ♣ Aiškinasi, kokie pavojai tyko gatvėje, kuria saugaus elgesio taisyklės, kaip elgtis pasiklydus. ♣ Mokosi užjausti ir padėti, atsiprašyti.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Grūdina organizmą kuo ilgiau būnant gryname ore. ♣ Plauna rankas prieš ir po valgio, grįžus iš lauko, po tualetu. ♣ Bėgioja po sniegą, saugiai žaidžia su sniegu. ♣ Kartu su auklėtoja verda vaistažolių arbatą, ją geria, susipažįsta su sveiku maistu. ♣ Svarsto, kur gali kreiptis ištikus nelaimei, sužino pagalbos telefonus. ♣ Pratinasi saugiai elgtis su elektros prietaisais.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pasakoja kūrybinius-siužetinius pasakojimus iš asmeninės patirties. ♣ Klausosi pamokančių grožinių kūrinių apie saugų elgesį. ♣ Mėgdžioja aplinkinių žmonių veiksmus, poelgius, emocijas. ♣ Žiūrinėja paveikslus, varto knygutes, kuria bendrus projektus apie higieną, sveiką mitybą, saugų elgesį. ♣ Kalbasi apie vaistus, jų poveikį žmogaus organizmui.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kartu su suaugusiais rengia išvykas, jose dalyvauja. ♣ Pratinasi naudoti simbolius, ženklus ir žodžius daiktams ar žaislams, veiksams ar įvykiams žymėti. ♣ Susipažįsta su šviesoforu, pagrindiniais kelio ženklais. ♣ Nuvyksta į artimiausią vaistinę.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Piešiniuose vaizduoja žiemos pramogas. ♣ Gamina gatvių maketus. ♣ Ugdo rankos miklumą, lankstumą (darbeliai iš smulkios medžiagos). ♣ Inscenizuoja pasakas, žaidžia lėlėmis, rengia keliones į negirdėtas, nematytas šalis. ♣ Klausydami muzikos, atlieka judesius, lavinančius kūno koordinaciją. ♣ Klausosi ir išgirsta garsus, juos apibūdina (tylus-garsus).

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aš ir svetimi žmonės. ♣ Vaistai- draugai ir priešai. ♣ Gatvėje – slidu ! ♣ Kur slepiasi pavojai? ♣ Švara – sveikatos šaltinis. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kodėl man negalima? ♣ Pavojai gatvėje. ♣ Vaikų daiktai, suaugusiųjų daiktai. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti eismą gatvėje, šviesoforą, kelio ženklus. ♣ Stebėti ledą, prisiminti saugaus elgesio taisyklės ant ledo. ♣ Stebėti kačiukus, šuniukus, kalbėtis apie globos svarbą.

TEMATIKA - „ŽIEMOS ŠVENTĖS IR RŪPESČIAI“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi įvardinti pojūčius, kuriuos sukelia dailės darbai. ♣ Stengiasi suprasti žaidimo taisykles. ♣ Dalyvauja šventėse, aptarinėja jas su auklėtoja, draugais, aiškinasi miesto bei šalies vertybes, jaučia pagarbą Lietuvos papročiams. ♣ Kopijuoja, tyrinėja Lietuvos žemėlapius, tautinę atributiką. ♣ Žaidžia stalo žaidimus-keliones, panaudoja įvairius žemėlapius. ♣ Tyrinėja įvairių tautybių žmonių išvaizdą, drabužius, būstus.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kalba apie tai, kas padeda augti sveikam, klausosi trumpų pasakojimų apie švaros reikšmę žmogaus organizmui. ♣ Grūdina organizmą dalyvaudami veikloje baseine. ♣ Valgo tvarkingai, gerai sukramto maistą, naudojasi stalo įrankiais. ♣ Atsargiai žaidžia su sniego gniūžtėmis, saugo save ir draugus.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi pasakojimo apie tėvynę Lietuvą, Vasario 16 šventę. ♣ Deklamuoja eilėraščius apie gimtą kraštą, jo grožį, spalvas. ♣ Klausosi priežodžių, patarlių apie gimtą kraštą. ♣ Nuosekliai pasakoja šventės įspūdžius. ♣ Skaito literatūros kūrinius apie žiemos pramogas, juos aptaria.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia stalo žaidimus, dėliones, naudojasi įvairiais žemėlapiais. ♣ Susipažįsta su lietuvių tautiniais drabužiais. ♣ Išvykų metu tyrinėja miesto parkus, muziejus, gamtą, įsimintinas vietas, susipažįsta su čia dirbančiais žmonėmis. ♣ Tyrinėja tirpstantį sniegą, aptaria jo savybes.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Piešia piešinius ant sniego, eksperimentuoja, atranda įvairias linijas, derinius, brūkšnelius, figūras. ♣ Kuria meninius projektus tautine tematika. Gamina Užgavėnių kaukes. ♣ Dainuoja lietuvių liaudies dainas, žaidžia Užgavėnių žaidimus. ♣ Klausosi įvairių žanrų muzikos, skirtų kanklėms, birbynei, armonikai. ♣ Kūrinius skirsto pagal tempą, pagroja pagal nusakytą tempą. ♣ Išreiškia įspūdžius žaisdami su lėlėmis, savaip interpretuodami matytus vaidmenis. ♣ Improvizuoja, pratinasi kalbėti laisvai, vaidina trumpas sceneles.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Su pikta žiema išvykime blogi. ♣ Noriu tyrinėti, žinoti. ♣ Mano gimtinė – Lietuva. ♣ Sniego pilių karalystė. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kodėl negalima valgyti sniego. ♣ Noriu pažinti gimtą šalį ir miestą. ♣ Užgavėnių tradicijos. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti sniego savybes, varveklis. ♣ Tyrinėti paliktus sniege pėdsakus. ♣ Stebėti šalia darželio esančius namus, atkreipiant dėmesį į pastatų dydį. ♣ Tyrinėti parašytus skaitmenis ant namų. ♣ Stebėti papuoštus darželio langus, juos skaičiuoti.

TEMATIKA - "LAIKAS IR MES"

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Varto albumus, žiūrinėja nuotraukas, lygina save, šeimas, jų sudėtį. ♣ Tyrinėja kartų kaitą ir ryšius. ♣ Žaidžia įvairius kūrybinius žaidimus. ♣ Prisimena įvairias šventes, aptaria jų reikšmę bei tradicijas, seką. ♣ Stebi gamtos reiškinius. Klausinėja apie reiškinius ir jų savybes. ♣ Keičiasi informacija, svarstymais, aiškinimais.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Dalinasi grupės erdve, neužgauna vienas kito. ♣ Saugiai lipa laiptais. ♣ Skalauja dantukus po valgio. ♣ Diskutuoja apie aprangą, avalynę skirtingiems metų laikams.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mina mįsles, mokosi naujų patarlių, priežodžių. ♣ Kuria pasakojimus pagal metų laikus, paros paveikslėlius, savo dieną. ♣ Klauso pasakų, padavimų apie saulę ir mėnulį. ♣ Sužino, kad kiekvienas metų laikas turi savo spalvas, garsus, skonį. ♣ Pasakoja apie metų laikų pramogas, ypatumus.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti dangaus šviesulius. ♣ Savo gyvenimo ritmą, kalendorinių švenčių ciklą lygina su metų laikų seka. ♣ Tyrinėja savaitės laiko tėkmę, dienų seką, trukmę. ♣ Susipažįsta su laiko matavimo prietaisais. ♣ Sprendžia galvosūkius, skaičiuoja, sudaro skaičių seką. ♣ Teisingai vartoja sąvokas "Vakar", "Šiandien", "Rytoj".
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Gamina knygeles iš savo piešinių „Mano diena“, „Mano savaitė“. ♣ Piešia, aplikuoja įvairių formų ir dydžių laikrodžius. ♣ Panaudodami menines priemones vaizduoja skaitmenis ir ženklus, dėlioja juos eilės tvarka. ♣ Piešia metų laikų požymius, dėsto juos nuosekliai. ♣ Spalva išreiškia nuotaikas. ♣ Klausosi muzikos, judesiais, mimika bei ritminiais instrumentais išreiškia metų laikų požymiams būdingas nuotaikas, emocijas. ♣ Žaidžia dramatiniais žaidimais, inscenizuoja pasakas.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kai aš mažas buvau. ♣ Laikrodėli, neskubėk. ♣ Iš ko susideda metai. ♣ Žiemos spalvos. ♣ Diena trumpėja – naktis ilgėja. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Elektra. ♣ Kam reikalingas darbas ir poilsis? ♣ Vežkit, rogės, mus. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti dangų, jo kaitą bėgant laikui. ♣ Stebėti negyvosios gamtos reiškinius, jų trukmę. ♣ Stebėti dangaus šviesulius, jų judėjimą. ♣ Stebėti praeivius, juos lyginti.

4.4.3. PAVASARIS

TEMATIKA - „PAVASARĖLI, PASKUBĖK“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aptaria elgesio gamtoje taisykles, malonumus, tykančius pavojus. ♣ Stebi šviesos ir šilumos reikšmę augmenijai.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia bėgiodami kieme, daug laiko praleidžia gryname ore. ♣ Kalba su auklėtoja apie švaros naudą žmogaus organizmui. ♣ Ugdomi taisyklingą laikyseną, stengiasi taisyklingai sėdėti prie stalo, keičia sėdėjimo padėtį. ♣ Aiškinasi žalingų įpročių įtaką sveikatai. ♣ Sužino apie vandens taršos poveikį žmogui. ♣ Ugdomi taupaus naudojimo įpročiui (vandens, popieriaus). ♣ Žaidžia su smėliu, vandeniu, rašo smėlyje, molyje.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klauso literatūros kūrinų, mįslių patarlių, priežodžių, sakmių. ♣ Mėgdžioja parskrendančių paukščių balsus.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ieško pirmųjų pavasario požymių gamtoje, stebi žmonių apsirengimą. ♣ Tyrinėja visais jautimais gamtos gėrybes. ♣ Veikia su įvairia gamtine medžiaga (smėliu, kriauklėmis, gintarėliais, akmenukais). ♣ Lygina matuoja įvairius gamtos objektus (ilgi, plotį, aukštį, stori).
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Išbando kai kuriuos lietuviškus amatus, sužino įrankių, darbo veiksmų pavadinimus. ♣ Gamina darbelius Kaziuko mugei. ♣ Linijomis, dėmėmis, spalvomis reiškia pavasario gamtos nuotaikas.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Saulė budina Žemele. ♣ Rieda ratai rateliukai mes keliaujam pas Kaziuką. ♣ Žemės diena. ♣ Kodėl ,močiute, varnėnai grįžta? ♣ Sveikatingumo savaitė. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kodėl susprogo pumpurėliai? ♣ Švarus žmogus – sveikas žmogus. ♣ Sveiki dantukai. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ieškoti pirmųjų pavasario požymių gamtoje. ♣ Stebėti pradedančią dygti žolę. ♣ Skaičiuoti inkilus, stebėti ar juose jau kas nors gyvena. ♣ Stebėti šviesos ir šilumos poveikį gamtai

TEMATIKA - "SU KIŠKUČIAIS IR MARGUČIAIS"

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rūpinasi augalai augančiais grupėje, artimiausioje aplinkoje, sužalotais, neprižiūretais. ♣ Mokosi suvokti švenčių esmę, pratinasi teikti džiaugsmą kitiems. ♣ Puošia grupės aplinką artėjančioms šventėms.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia įvairius l. l. žaidimus apie vabzdžius. ♣ Sužino apie kai kuriuos liaudies medicinos būdus ir priemones (medus, česnakas, svogūnas...). ♣ Diskutuoja su suaugusiu, klausosi pasakų, sakmių, supranta, kad rūpinimasis supančia aplinka, tinkama apranga ir mityba yra būtina.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klauso pasakojimų, legendų, mitų apie margučių davimą, pasaulio atsiradimą iš kiaušinio. ♣ Klausosi ir mokosi patarlių, priežodžių, mįslių apie vabaliukų darbštumą.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Sužino Velykų šventės papročius ir tradicijas. ♣ Atlieka eksperimentus su sėklomis, sodinukais. ♣ Mokosi spėti orą pagal senolių išmintį. Kuria orų kalendorių. ♣ Gretina, lygina augimui būtinas sąlygas (augalo) ir savo augimo istoriją.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Dainuoja Velykines daineles, kiaušiniavimo oracijas. ♣ Sužino margučių marginimo elementų, simbolių, raštų reikšmę. ♣ Daro gamtos daiktų atspaudus popieriuje.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Margučių kraitelė. ♣ Žaidimų dienele. ♣ Nusiviksiu šiltą palatą. ♣ Keliasi iš sniego mažas vabalėlis. ♣ Sėju ir auginu. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Margučių raštai. ♣ Sėju, sodinu, auginu. ♣ Žemė – žmonių planeta. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėti saulės, lietaus žymes ant sienos ♣ Stebėti pumpurėlių brinkimą ir pirmų pavasario gėlių augimą. ♣ Stebėti bundančius vabalėlius. ♣ Tyrinėti balutes.

TEMATIKA - „AŠ - KŪRĖJAS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kuria neįprastą, nebūtą, negirdėtą, stebuklingą grupės aplinką. ♣ Sutaria su bendraamžiais ir suaugusiais, stengiasi atjausti ir padėti. ♣ Tyrinėja, kaip derėtų elgtis su nepažįstamais daiktais ir žmonėmis. ♣ Žaidžia pamėgtus kasdieninius žaidimus. ♣ Kuria grupės taisykles, laikosi nustatytos tvarkos.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Skanauja įvairių vaistažolių arbatas, kuria joms pavadinimus. ♣ Vaikšto plokštuminiais ir erdviniais „ateities keliais“, įveikiant įvairias kliūtis. ♣ Saugo savo ir draugų sveikatą, poilsį, ramybę. ♣ Fantazuodami, prasimanydami kuria sveikatos saugojimo knygeles, skrajutes, bukletus.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Dalinasi savo mintimis, norais, jausmais, reiškia juos įvairiausiais būdais (mimika, gestais, judesiu). ♣ Klabėdami naudoja daug mažybinių žodelių, jais vadina šeimos narius bei draugus. ♣ Klausosi ir seka pasakas, kuria išgalvotas istorijas. ♣ Pasakoja apie save ir savo šeimą tikras ir išgalvotas istorijas.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja daiktus, jų paskirtį, savybes, grupuoja juos. ♣ Keliauja „Ekologiniu takeliu“, stebėdami gamtos pokyčius. ♣ Varto knygeles, domisi jų turiniu, iliustracijomis, ieško pažįstamų simbolių (skaičiai, raidės). ♣ Kuria, konstruoja, modeliuoja iš įvairių dydžių konstruktorių.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Lieja spalvas, išreiškdami savo jausmus, nuotaiką. ♣ Įvairiomis meninėmis priemonėmis kuria ateities žmonių, gyvūnų, gamtos vaizdų paveikslus. ♣ Piešia skaičius, raides, juos puošia. ♣ Iš nupieštų piešinių kuria įvairių dydžių ir formų knygutes. ♣ Juda pagal muzikos ritmą, keičia judesius. ♣ Kuria daineles, jas dainuoja, improvizuoja.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Ant svajonių spalvotų sparnų. ♣ Kiek daug aplinkui įdomių daiktų. ♣ Atrask mus (skaičiai, raidės). ♣ Mes knygučių kūrėjai. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Taupyk tvarkyk turėsi. ♣ Sliekas. ♣ Sukurkime patys. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti darželio kieme, pievose, darželiuose žydinčias gėles. ♣ Apžiūrėti darželio pastatą ir sugalvoti, kaip galima jį pagražinti. ♣ Piešti vandeniu ant šaligatvio ir stebėti, kaip jis džiūsta.

TEMATIKA - „OBELYS SUŽYDO“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Lankosi „Beržynėlyje“, susipažįsta su artimiausioje aplinkoje augančiais augalais. ♣ Stebi žmonių bendravimą, nuotaiką.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi analizuoja žmogaus ryšį su augalija. ♣ Domisi medžių reikšme gamtai ir žmogui. ♣ Prižiūri ir stebi medžius artimiausioje aplinkoje, suvokia medžių buvimo svarbą.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klauso lietuvių tautosakos, grožinės literatūros apie mamą. ♣ Kuria mįsles, skaičiuotes, eilėraščius, pasakėles apie vandenį.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi sužydusių medžių, gelių žiedų spalvas, formas, uosto kvapus, sužino pavadinimus. ♣ Aiškinasi mamytės darbus namuose, jos profesiją. ♣ Kuria knygutes gamtos ir gamtosaugine tema. ♣ Stebi pavasario spalvas, ieško, tyrinėja pagrindines spalvas, atspalvius.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klauso, dainuoja lopšines, dainas apie mamą. ♣ Kuria spalvingą žydinčio sodo paveikslą įvairiomis meninės raiškos priemonėmis. ♣ Kuria sveikinius, komponuoja puokštes mamai. ♣ Bando išgirsti gamtos muziką (vėjo užimą, šakų šnarėjimą).

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kas užuolaidą judina lango? ♣ Savo mamytę aš myliu labai. ♣ Pavasario žiedai. ♣ Vandens lašelio pasakojimas 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Šviesoforas mano draugas. ♣ Švelnios mamytės rankelės. ♣ Pienės pūkas. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti žydinčias obelis ♣ Stebėti, kas keičiasi gamtoje pakilus vėjui. ♣ Stebėti drugelius, boružėles, skruzdėles. ♣ Lankytis „Beržynėlyje“ susipažįstant su artimiausioje aplinkoje augančiais augalais.

TEMATIKA - „PILNA KRAITELĖ MANO DARBELIŲ“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kalbasi su draugais, auklėtoja apie savo šeimą, namų aplinką, išreiškia savo jausmus šeimos nariams. Suvokia, kad su savo šeimos nariais yra saugūs ir mylimi. ♣ Tyrinėja žmonių ryšius, asmeninių poreikių tenkinimą, žmonių darbus. ♣ Aiškinasi, kad savo darbeliais gali pradžiuginti kitus, paslaugiai atlieka kito pavedimus, pagelbsti kaimynams pagal savo galimybes.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pratinasi prižiūrėti savo išorę, pastebi netvarką, pats rengiasi, stengiasi padėti kitam. ♣ Aiškinasi, kuo gali skirtis žmonės vieni nuo kitų. ♣ Tyrinėja savo kūną, kaip juda erdvėje, įvardija savo kūno dalis, kam reikalingi kūno judesiai (piešti, konstruoti, gaminti valgi). ♣ Jaučia savo raumenų tvirtumą ir jėgą.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi skaitomų patarlių, priežodžių apie darbą, aiškinasi jų reikšmę. ♣ Pratinasi suvokti supančių žmonių mimiką, gestus, balso intonaciją. ♣ Tyrinėja draugų, šeimos narių vardus, aiškinasi, koku garsu jie prasideda. ♣ Savo kalboje naudoja grupes apibendrinančius žodžius. ♣ Aiškinasi, klausinėja apie nežinomus aplinkos daiktus.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aiškinasi lapo kontūrus- apačia, viršus, vidurys, kampas ir t.t. ♣ Pratinasi suvokti dydžio, formos, ilgio pastovumą. Žaisdami lygina, matuoja daiktus. ♣ Grupuoja daiktus pagal dydį, ilgį, aukštį, storį. ♣ Žaidžia įvairaus dydžio dėžutėmis, kaladėlėmis, stato statinius.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Kuria meninius projektus, pratinasi pasidžiaugti kito darbėliu. ♣ Tapo matytus vaizdus ant įvairaus formato, spalvos popieriaus lapų. ♣ Su auklėtojos pagalba rašo laiškus, kvietimus, sveikinimus. ♣ Iš antrinių žaliavų konstruoja darbėlius. ♣ Žaidimuose daiktams suteikia neįprastas funkcijas. ♣ Lankosi spektakliuose, dalijasi patirtais įspūdžiais, aptaria juos. ♣ Klausosi natūralių gamtos bei žmogaus, buities garsų. ♣ Klausosi įvairių atlikėjų ir grupių muzikos, atpažįsta kas juos atlieka.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Noriu būti toks kaip tėtis. ♣ Pažiūrėkime aplinkui, ten kur triūšia darbininkai. ♣ Po žingsnelį, po sprindelį išmatuosim ką tik galim. ♣ Geri ir blogi įpročiai. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aplankykim darbininkus. ♣ Kur dingo balutės. ♣ Vai dūzgia staklės. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti dangų prieš lietu. ♣ Tyrinėti smėlį, jo savybes. ♣ Tyrinėti medžio lapo kontūrus. ♣ Stebėti žmonių aprangą. ♣ Stebėti, kaip tvarkoma darželio aplinka. Padėti ją prižiūrėti.

4.4.4. V A S A R A

TEMATIKA - „BĖGA SAULUTĖ PIEVŲ TAKELIAIS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi, analizuoja gamtos reiškinius, jų įtaką žmogaus gyvenimui, nuotakai, sveikatai. ♣ Džiaugiasi saulutės teikiamais malonumais, jos nauda. ♣ Svajoja, fantazuoja apie artėjančias atostogas.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia, sportuoja lauke. ♣ Grūdinasi oru, saule ir vandeniu. Aiškinasi kuo saulutė gali būti pavojinga mums, augalams bei gyvūnams, kaip apsisaugoti.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Klausosi kūrinėlių, mena mįsles, minkles. Patys kuria daineles, eilėraštukus apie vasarą, saulutę. ♣ Pasakoja savo patirtus įspūdžius kaime, prie jūros, upės, ežero.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi dangų, ieško saulutės iš ryto, vidurdienį, po pietų, vertina jos nueitą kelią. ♣ Tyrinėja, aiškinasi, kam patinka saulėta vieta, o kam labiau patinka pavėsis. ♣ Tyrinėja, stebi, liečia kurie daiktai šilti, šalti. ♣ Mikroskopu, padidinauoju stiklu tyrinėja vabaliukus, augalų lapelius.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tapydami pirštais, radinių atspaudais, eksperimentuodami su spalvomis bei kitomis technikomis atranda šiltas - šaltas, linksmas - liūdnas spalvas. ♣ Įvairiomis priemonėmis vaizduoja savo patirtas emocijas, įspūdžius, nuotaikas.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Paslaptingas vabalų pasaulis. ♣ Pinkim vainikėlį iš lauko gėlių Aš ieškau paparčio žiedo ♣ Kepsim smėlio pyragus. ♣ Keliai keleliai kviečia atostogauti. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Vaistažolės. ♣ Kaip elgtis miške, kad būtume saugūs atostogaudami. ♣ Saulės zuikučiai (Pažinkime saulutę). ♣ Burbulų šventė. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėti šešėlių, koks jis? ♣ Stebėti musę ♣ Tyrinėti lietu ♣ Išsiaiškinti pievos gėlių įvairovę, jų pavadinimus.

TEMATIKA" - „SMĖLIO PILYS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Džiaugiasi išvykomis į gamtą. ♣ Eksperimentuoja, tyrinėja, atranda, kad daiktai palieka savo formas ir paviršiaus pėdsakus, atspaudus, atvaizdus smėlyje, vandenyje. ♣ Aiškinasi kaip vanduo padeda žmogui.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia, sportuoja lauke. ♣ Grūdinasi oru, saule, vandeniu. ♣ Stengiasi tinkamai, saugiai žaisti lauke, laikytis žaidimo taisyklių.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Varto knygeles, vaikiškas enciklopedijas, mena mįsles, klauso patarlių, eilėraščių, pasakų, grožinių kūrinių. ♣ Pasakoja išpūdžius, dalijasi patirtimi, bendrauja su draugais, improvizuoja, persikūnija įvairiais personažais. ♣ Raidžių, simbolių, ženklų rašymas, kopijavimas.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėja, stebi, aiškinasi vandens ir smėlio savybes. ♣ Kasa, sijoja, lipdo, rausia tunelius, mėgaujasi vandens ir smėlio savybėmis. Lygina, matuoja formas, kiekį, svorį, tūrį. ♣ Mikroskopu tyrinėja vandens lašelį, smėlio kruopelytes pajusdami jų mažumą.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia su spalvomis: elementų piešimas, štapavimas ant šlapio smėlio, spalvų liejimas. ♣ Savarankiškai kuria siužetinius žaidimus, improvizuoja. ♣ Džiaugiasi savo ir kitų kūryba, dalijasi išpūdžiais su draugais.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Lietuvos pilys. Pilies paslaptys. ♣ Mūsų šalies vadovai ir valdovai „Įdomios istorijos“. ♣ Vabalėliai ir paukšteliai turi savo namelius. ♣ Vasaros džiaugsmas ir malonumai. ♣ Sutvarkyk aikštelę, parkelį. ♣ Mano kasdieniai geri darbeliai. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Jie gyvena vandenyje. ♣ Basomis akmenuotu takeliu. ♣ Pažink paukštelį iš giesmelės. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Tyrinėti vandens ir smėlio savybes. ♣ Klausytis bei pažinti įvairių paukščių giesmes. ♣ Stebėti žmonių bei automobilių eismą gatvėje ♣ Tyrinėti žmonių aprangą vasara.

TEMATIKA - „VĖJO MALŪNĖLIS“

KOMPETENCIJA	VAIKO VEIKSENOS
Socialinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Aiškinasi oro buvimo faktą, Tyrinėja, eksperimentuoja, bando sulaikydami kvėpavimą, pūsdami burbulus, grodami dūdelėmis. ♣ Stebi žmonių aprangą tuo pačiu metų laiku, bet pasikeitus orams. ♣ Mėgaujasi vėjelio teikiamais džiaugsmiais: leidžia aitvarus, lėktuvėlius, žaidžia su vėjo malūnėliais.
Sveikatos saugojimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Žaidžia lauke judriuosius žaidimus imituodami vėją, stengdamiesi savo kūno judesiais atkartoti įvairius reiškinius. ♣ Aiškinasi, kas kenkia ir trikdo mūsų sveikatą, kaip to išvengti.
Komunikavimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Mena mįsles, minkles apie vėją, kartoja greitakalbes, gamtos garsų pamėgdžiojimus, klausosi įvairių kūrinėlių. ♣ Varto knygeles, vaikiškas enciklopedijas ieškodami paveikslėlių, nuotraukų, informacijos apie įvairius gamtos reiškinius. ♣ Pasakoja savo patirtus įspūdžius, nutikimus, dalijasi savo patirtimi.
Pažinimo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebi, bando, eksperimentuoja skraidindami, plukdydami įvairius daiktus. Lygina, matuoja, fiksuoja bandymų rezultatus. ♣ Analizuoja, aiškinasi, lygindami ieško panašumų ir skirtumų.
Meninė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Bando įvairias technikas piešdami patirtus savo įspūdžius, emocijas, nuotaikas. ♣ Lanksto, puošia malūnėlius, lėktuvėlius, laivelius. ♣ Džiaugiasi savo ir draugų darbais, dalijasi patirtais įspūdžiais, nuotaikomis.

REKOMENDUOJAMOS TEMOS, PROJEKTINĖ VEIKLA IR STEBĖJIMAI

TEMOS	PROJEKTAI	STEBĖJIMAI
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pūsk vėjeli, pūsk smarkiau. ♣ Linksmos vaikystės dienele. ♣ Dundulis dunda. ♣ Medžių įvairovė pasaulyje. ♣ Mano basakojė vaikystė. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Vėjo kryptis. ♣ Vitaminai – sveikatos sargai. ♣ Medžio lapelio istorija. ♣ Gyvybės pradžia - mažoje sėkliukėje. 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Stebėti drugelius ♣ Rasti savo medį, apkabinti jį, prisiglausti, pasikalbėti su juo. ♣ Stebėti gamtą po lietaus. ♣ Stebėti vaivorykštę.

5. UGDYMO SI PASIEKIMAI, PAŽANGA IR JŲ VERTINIMAS

5.1. Vaikų ugdymo pasiekimų, pažangos vertinimo metodai ir dažnumas

Lopšelyje –darželyje „Žiogelis“ siekiant ugdymosi paslaugų kokybės nuolat atliekamas kokybinis ir kiekybinis vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimas. Sisteminga veikla leidžia pedagogui, tėvams ir pačiam vaikui pažinti save, skatina veiklos motyvaciją, sudaro galimybę ugdytinių tėvams teikti objektyvią, savalaikę informaciją apie vaiko gebėjimus, kompetencijas, esamas problemas, o taip pat, padeda pedagogui tikslingai diferencijuoti bei individualizuoti ugdymą, nustatyti ugdymosi kokybę, planuoti veiklas, suteikti pagalbą vaikui pagal jo poreikius.

Norint nustatyti vaiko pasiekimų lygį bei numatyti ugdymosi kryptis ir uždavinius, vaiko pasiekimai pedagogų ir tėvų vertinami du kartus metuose - vaikui pradėjus lankyti įstaigą (rugsėjis) ir baigiantis mokslo metams (gegužė). Šiais mėnesiais atliekamas dvejopas vaikų pasiekimų vertinimas: kokybinis (individualaus vaiko pasiekimai) ir kiekybinis (įstaigos, amžiaus tarpsnio ir grupės vaikų pasiekimai). Vaiko pažanga sistemingai pedagogų vertinama 2 kartus metuose: gruodžio ir kovo mėnesiais. Vaikai nuo 4 metų savo pažangą patys vertina kas mėnesį. Vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimas vykdomas vadovaujantis 2007 metais įstaigoje parengtais, 2008, 2010 metais patobulintais ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų standartais kiekvienai amžiaus grupei. Remiantis šiais standartais rengiamas individualus vaiko pasiekimų aprašas, kuriame fiksuojama vaiko pažanga ir ugdymosi sunkumai. Vaikai, turintys kalbos sutrikimų, vertinami rugsėjo, sausio ir gegužės mėnesiais pagal kalbos vertinimo korteles, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu Nr. ISAK-1233. Vertinimą vykdo logopedas.

Plėtojant įstaigos ugdymosi kryptį nuo 2010 metų išplėtotas vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos vertinimo modulis. Į jį įtraukti judesio korekcijos mokytojas ir plaukimo instruktorius, kurie atsakingi už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų individualaus fizinio pajėgumo ir koordinacinių funkcijų vertinimą.

Informacija apie vaikų pasiekimus renkama formaliais metodais (pokalbiai, standartizuoti testai, vaikų pasiekimų vertinimo aplankai) ir neformaliais metodais (stebint, analizuojant, aptariant). Auklėtoja - pagrindinis vaiko vertintojas. Tačiau vertinime aktyviai dalyvauja patys vaikai, jų tėvai, įstaigos vadovai bei įstaigos administracija (kaip konsultantai).

Vaiko individualūs pasiekimai aptariami su tėvais individualių pokalbių metu mokslo metų pradžioje ir mokslo metams baigiantis. Informacija apie vaiko individualius pasiekimus

neviešinama. Apibendrinti vaikų pasiekimų duomenys raštu pateikiami kiekvienos grupės tėvų informaciniuose stenduose ir aptariami metodinės grupės pasitarimuose. Vaikų su kalbos sutrikimais duomenys aptariami specialiosios ugdymo komisijos posėdžiuose rugsėjo, sausio ir gegužės mėnesiais. Vertinimo rezultatai panaudojami planuojant ugdymo procesą, sudarant individualias programas vaikams bei siekiant įgyvendinti įstaigos ugdymo tikslus ir uždavinius, tobulinant pedagogo tyrėjo - analitiko kompetenciją.

5. 2. Pasiekimų ir pažangos fiksavimo formos

Kokybinių vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo informacija fiksuojama įstaigos pasirengtose ir patvirtintose formose bei kaupiama vaiko asmens byloje. Šiose formose pateikta informacija apie vaiko pasiekimus, pažangą, ugdymosi spragas, jų šalinimo galimybes atskirose ugdymosi srityse. Kiekybinis vaikų pasiekimų vertinimas taip pat vykdomas pagal įstaigos bendruomenės pasirengtas ir direktoriaus įsakymu patvirtintas formas. Vaiko pažangą atspindintys darbai kaupiami grupėse individualiame segtuve, kuris atiduodamas ugdytinio tėvams vaikui baigus mokslo metus.

LITERATŪRA

1. Adaškevičienė A. Judėjimo džiaugsmas. Lietuvos ikimokyklinukų fizinio aktyvumo optimizavimo programa. Kaunas, 1996.
2. Bakūnaitė J. Humanistinio vaikų ugdymo programa. Auginu gyvybės medį. Vilnius, 1998.
3. Bendroji priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programa. Vilnius, 2003.
4. Gage N.L., Berliner D. C. Pedagoginė psichologija. Vilnius, 1992.
5. Gražienė V. Kai kurie ikimokyklinio ugdymo praeities ir dabarties santykio aspektai.// Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. Vilnius, 1996.
6. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. Vilnius, 1993.
7. Juodaitytė A. Pedagoginių sistemų sampratos problema.//Vaikas šeimoje ir darželyje: konferencijos medžiaga. Klaipėda, 1993.
8. Leščiukaitienė V. Tėvų, pedagogų ir specialistų bendradarbiavimas rengiant individualiąsias programas.//Sudėtinga vaikystė. – Vilnius, 1998.
9. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. 2003 m. birželio 17 d. Nr. IX–1630.
10. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr.I-533.
11. Lietuvos švietimo klasifikacija. Vilnius, 1999.
12. Lietuvos švietimo koncepcija. Vilnius, 1992.
13. Maceina A. Raštai. VIII tomas. Vilnius, 2002.
14. Monkevičienė O.(sud.). Ankstyvojo ugdymo vadovas. Vilnius, 2001.
15. .Monkevičienė O., Palačionienė L. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų socialinių įgūdžių ugdymo ir žalingų įpročių prevencijos programa. Vilnius, 2003.
16. Monkevičienė O. Naujojo ugdymo turinio bei kūrybinio jo įgyvendinimo būdų psichologinės-pedagoginės ištakos. Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. I dalis., Vilnius, 1993.
17. Monkevičienė O. Reformuojamo ikimokyklinio ugdymo turinio sudarymas ir diegimas.// Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. Vilnius, 1999.
18. Monkevičienė O. Užsienio valstybių ikimokyklinio ugdymo programų modeliai// Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. II dalis. Vilnius, 1995.
19. Piliuvienė A., Dailidienė N., Jakučiūnienė D., ir kt. Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugios gyvenamosios įgūdžių ugdymo programa. Vilnius, 1997.
20. Rekomendacijos savivaldybėms dėl centralizuoto vaikų priėmimo į švietimo įstaigų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. ISAK-918. [interaktyvus]. Prieiga per internetą.>
21. Šeibokienė G. Ikimokyklinis ugdymas: kur esame ir kur link eisime.// Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. Vilnius, 1999.

22. Universaliosios sveikatos ugdymo bei rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa. Vilnius, 2000.
23. Ušeckienė L. XX a. pedagogikos kryptys ir švietimo sistemos. Šiauliai, 2003
24. Vaiko gerovės Konceptija.
25. Vaiko teisių konvencija. Lietuvos nacionalinis UNICEF komitetas, 2000.
26. Vaikų darželio programa "Vėrinėlis". Vilnius, 1993.
27. Žilienė D. Žmogaus slėpiniai ir pedagogika. Vilnius, 1997.

PRIEDAI

I priedas

JUDRIEJI ŽAIDIMAI LAUKE

ANKSTYVASIS AMŽIUS

„Saulutė – lietutis“

Vedantysis pasako „saulutė“, vaikai bėgioja aikštelėje. Kai pasakoma „lietutis“, visi subėgę prie vedančiojo pritupia. Vedantysis ištiesęs rankas į šalis, imituoja skėtį.

„Paukšteliai į lizdelius“

Aikštelėje kreida nupiešiami 2-3 dideli apskritimai. Tai bus paukštelių lizdeliai. Vedantysis sako, kad lauke šviečia saulutė, o paukšteliai skrenda ieškoti maisto. Vaikai imituoja paukštelių skridimą. Kai pasakoma „lietus!“, paukšteliai turi greitai skristi ir užimti vietas lizdeliuose.

„Pavyk sviedinį“

Vaikai sustoja į vieną liniją. Vedantysis išmeta sviedinius (jų yra tiek, kiek vaikų) į skirtingas puses, toliau nuo vaikų. Pasakius „pavyk sviedinį“ vaikai bėga paskui sviedinius ir surenka juos į krepšį.

„Katė ir paukštis“

Vienas vaikas katė, kiti – paukščiai. Katė gauda, paukščiai stengiasi, kad jų nepagautų. Galima keisti judėjimo būdą, šokinėti suglaustomis kojomis, eiti kaip ančiukai, ropoti keturiomis.

„Saulė ir lietus“

Vaikai pasirenka sau namelius: suoliuką, ant žemės nubrėžtus skritulius, lankus. Kiekvienas vaikas turi namelį. Po signalo „Saulė“ vaikai eina pasivaikščioti, vaikščiodami jie atlieka įvairius judesius (skina gėles, renka uogas, gauda drugelius). Po signalo „Lietus“ slepiasi nameliuose.

„Neužkliudyk“

Ant grindų išdėstoma daug smulkių daiktų: kaladėlių, kėglių, vėliavėlių ir kt. Vaikai stovi viename gale. Po signalo jie turi pereiti arba perbėgti į kitą galą, neužkliudydami daiktų. Daiktus reikia aplenksti, peržengti, peršokti.

„Milžinai ir nykštukai“

Gali žaisti visa grupė. Vaikai išrikiuojami į vieną eilę. Pasakius „Milžinai“ vaikai turi atsistoti, o tarus „Nykštukai“ atsitūpti. Vaikams neteisingai atlikus veiksmą tenka palikti žaidimą. Laimi vaikas ilgiausiai žaidęs ir nė sykį nesuklydęs.

„Katinas eina“

Visi vaikai laisvai laksto ir vaizduoja peles. Prie jų sėlina „katinas“. Sušukus „Katinas eina!“, visi sustingsta tokioje padėtyje, kokioje signalas juos užklupo. Kas sujuda, katinas turi teisę juos sugauti. Sugautas virsta katinu.

„Lėktuvai“

Vaikai atsistoja vorele vienas už kito nugaros, ištiesia rankas į šalis, eina kartodami ketureilį: „Rido rito, rido rito. Kas pralenks lėktuvą šitą?“ Vaikai eina, vingiuoja tarp medžių, krūmų, stengiasi sparnais nekliudyti jų, neužlipti draugui ant kulnų. Sušvilpus vaikai išsiskirsto ir „skraido“ kas sau. Vėl sušvilpus sustoja vorele, vėl eina tarp medžių kartodami ketureilį.

IKIMOKYKLINIS AMŽIUS

„Bite, bite duok medaus“

Variantas 1. Žaidėjai bėgioja aikštelėje. Vienas žaidėjas – bitė – paskiriamas gaudytoju. Jis stengiasi „įgelti“ vaikams (paliešti ranka). Žaidėjai bėgiodami erzina „bitę“: „Bite, bite, duok medaus“. Jei „bitė“ įgelia, žaidėjai pasikeičia vaidmenimis. Laimi tie, kurie liko nesugauti.

Variantas 2. Paliestas žaidėjas turi pritūpti. Jį gali išvaduoti kiti žaidėjai, paliesdami ranka.

„Iš miesto į miestą“

Apibrėžiami žaidimo aikštelės kampai. Tai miestai. Visi žaidėjai paskirstomi į keturias komandas, kurios užima vietas pažymėtuose miestuose. Aikštelės viduryje stovi du gaudytojai. Po signalo žaidėjai nurodyta kryptimi bėga iš vieno miesto į kitą, saugodamiesi, kad jų nepaliestų gaudytojai. Perbėgus iš vieno miesto į kitą, gaudytojai suskaičiuoja sugautus žaidėjus. Žaidimas kartojamas. Skiriami nauji gaudytojai. Laimi žaidėjai, geriausiai atlikę gaudytojų užduotį ir nesugauti.

„Žemė, vanduo, oras“

Žaidėjai sudaro bendrą ratą. Išrenkamas vienas žaidėjas, kuris atsistoja su kamuoliu į rato vidurį. Jis garsiai pasakęs vieną iš šių žodžių – „žemė“, „vanduo“ ar „oras“ meta kamuolį draugui. Žaidėjas sugaudamas kamuolį turi ištarti tinkamą žodį. (Jei žemė – tai gyvūnas, jei vanduo – tai žuvis, jei oras – tai paukštis.). Suklydęs žaidėjas eina į ratelio vidurį ir žaidimas kartojamas.

„Einam pasivaikščioti“

Vaikai stovi arba sėdi aikštelės pakraštyje. Vedantysis prieina prie vaiko ir kviečia kartu pasivaikščioti. Vaikas atsistoja ir eina paskui vedantįjį. Prieinama prie kito vaiko ir jis taip pat pakviečiamas. Tas atsistoja paskui pirmąjį ir t.t. Po žodžių „namo, namo“ visi bėga į savo vietas.

„Mano linksmas sviedinys“

Vaikai stovi aikštelės pakraštyje. Vedantysis viduryje atlieka pratimus su sviediniu, parodydamas, kaip lengvai jis atšoka, šokinėja atmušus ranka. Po to vedantysis siūlo patiems šokinėti kaip „sviedinukai“. Vedantysis deklamuoja „Mano linksmas kamuoly, kurgi taip toli riedi?“. Baigęs eilėrašį sako „Dabar pavysiu“. Vaikai nustoja šokinėti ir bėga nuo vedančiojo.

„Sveikas gyvas“

Visi sustoja ratu, vienas vaikščioja aplinkui ir suduoda kuriam nors rate stovinčiam į nugarą sakydamas „sveikas gyvas“ ir bėga aplink ratą. Pakviestasis bėga priešingon pusėn, susitikę paduoda vienas kitam ranką ir sako „kaip sekasi?“ Paklausia ir bėga toliau, kuris pirmas atbėga į tuščią vietą, tas atsistoja, o kitas bėga aplink ratą ir kviečia kitą.

„Atsikratyk kamuolio“

Vaikai suskirstomi į dvi komandas. Viena komanda atsistoja vienoje aikštelės pusėje, kita – kitoje. Kiekvienai komandai duodama po 6 kamuoliukus. Davus ženklą, abi komandos stengiasi permesti kamuolius į priešinininko pusę. Po minutės žaidimas sustabdomas ir žiūrima, kurioje pusėje mažiau kamuoliukų. Toji komanda gauna tašką. Žaidimas kartojamas.

„Gaudytojai“

Išrenkamas gaudytojas. Rankoje jis laiko spalvotą skarelę. Kiti vaikai išsiskirsto aikštelėje. Davus ženklą, gaudytojas stengiasi pavyti kurį nors žaidėją ir paliesti jį skarele. Paliestasis žaidėjas

paima skarelę, pakelia ją aukštyn ir sušukęs „aš gaudytojas!“ vežasi kitus žaidėjus. Žaidimą laimi vaikas, mažiausiai kartų buvęs gaudytoju.

„Lapių lenktynės“

Išrenkamas žaidimo vedėjas. Kiti žaidėjai poromis (atsistoję vienas už kito) sustoja ratu veidu į vidurį. Pirmieji porų žaidėjai, esantys rato vidinėje dalyje – „lapės“. Rato viduryje padedamas „gaidelis“ (koks nors daiktas, pvz., kamuoliukas, kėglis). Vedėjui davus signalą, lapės apsisuka, išlenda pro užpakalyje stovinčio žaidėjo išskėstas kojas, apibėga aplink, vėl įlenda ir čiumpa „gaidelį“. Laimi žaidėjas, pirmas atlikęs užduotį. Po to porų žaidėjai pasikeičia vietomis.

„Estafetė su balionais“

Žaidėjų skaičius: 10-20. Priemonės: pripūsti balionai ir vėliavėlės kiekvienai komandai. Komandų žaidėjai išsirikiuoja voromis prie starto linijos. Už 10-15 m. prieš komandą padėta vėliavėlė. Pirmieji komandų žaidėjai turi pripūstus balionus. Po signalo, šie žaidėjai, smūgiuodami balionus rankomis, bėga iki vėliavėlės ir grįžta atgal. Palietę komandos draugą, stojasi į voros galą. Kiti žaidėjai užduotį kartoja. Laimi komanda, greičiau ir tiksliau atlikusi užduotį.

„Zuikiai“

Žaidėjų skaičius: 5-20. Vienas žaidėjas – kurtas, kiti – zuikiai. Kurtas gaudo, zuikiai nuo jo bėga. Pagautas tampa nauju kurtu, o buvęs kurtas – zuikiu. Jei žaidėjų daug, gali būti keli kurtai.

Variantas 1. Kurtas gali pagauti tik atskirai stovintį ar bėgantį zuikį. Zuikis, kuriam gresia pavojus būti pagautam, gali būti kito draugo išgelbėtas. Susikabinusių zuikių kurtas liesti negali.

Variantas 2. Ir zuikiai, ir kurtas visą laiką šokinėja ant vienos kojos. Koją galima keisti. Tik sustoti galima ant abiejų kojų. Aikštelės dydį reikia sumažinti.

„Vilkas griovyje“

Aikštelėje nubrėžiamos lygiagrečios dvi linijos, t.y. griovys. Grioviu vaikšto vienas vaikas – vilkas. Visi kiti vaikai – avys – sustoja vienoje griovio pusėje. Davus ženklą, avys turi peršokti griovį ir nubėgti į ganyklą. Vilkas, bėgiodamas griovyje, stengiasi paliesti kuo daugiau avių. Paliestos avys stovi vietoje. Kai visos avys perbėga į ganyklą, duodamas ženklas avims grįžti namo.

„Gelbėk!“

Vaikai laisvai bėgioja po aikštelę. Vienas vaikas – vilkas, o kitas – kiškis. Kiškis turi lazdelę. Vilkas gaudo kiškį. Kai kiškiui gresia pavojus, jis sušunka „Gelbėkit!“ ir perduoda lazdelę kitam vaikui. Šis tampa kiškiu, ir vilkas jau turi gaudyti kitą kiškį. Pastabos: jeigu vilkas nepagauna kiškio, vilką reikia pakeisti, jeigu kiškis išmeta lazdelę, jis laikomas pagautu.

„Gaisrininkai“

Nubrėžiami 3-4 kvadratai – gaisrininkų mašinos. Į tiek pat grupių suskirstomi ir vaikai – gaisrininkai. Kiekviena grupė atsisėda į savo mašiną. Pasakius „Poilsis“, visi gaisrininkai laisvai vaikšto ir atlieka įvairius judesius. Sušukus „Gaisras!“, visi kuo greičiau bėga į savo mašinas. Laimi komanda greičiausiai atbėgusi į savo mašiną.

„Pelės sandėlyje“

Vaikai - „pelės“ tupi urveliuose. Kitame gale 40-50 cm. aukštyje virvute atitveriamas „sandėlis“ Šone tupi „katinas“. „Katinui“ užmigus „pelės“ bėga žaisti į „sandėlį“ pralenda pro virvutę „griauzia maistą“. Staiga pabunda „katinas“ sukniaukia ir bėga gaudyti „pelių“. Pelės sprunka iš sandėlio. Žaidimas kartojamas keičiant „katinus“.

„Rask porą“

Vaikai sustoja į du ratus. Išoriniame rate vienu vaiku turi būti daugiau – jis neturės poros. Sušukus „Bėk“ išoriniame rate stovintys vaikai bėga ratu, o vidurinis ratas stovi vietoje. Sušukus „Stok“ kiekvienas stengiasi sustoti prie kurio nors viduriniojo rato vaiko ir sudaryti porą. Vaikas be poros lieka išoriniame rate. Pažaidus, keičiami „ratai“ vietomis ir taip pasikeičia vaikai.

„Upeliukas“

Pusė vaikų – „akmenukai“ – eina ratu susikibę rankomis. Kita pusė vaikų, „žuvytės“ – vaikšto ratelio viduryje arba už jo. Visi kartu dainuoja: „Upeliukas plaukia plaukia, o žuvytės šaukia šaukia“. Po šių žodžių „akmenukai“ pakelia rankas aukštyn, o žuvytės bėgioja – nardo tarp jų. „Akmenukai“ tęsia dainą: „Eikš panardy tarp žolių, akmenukų didelių“ Po to „žuvytės“ tampa „akmenukais“, o „akmenukai“ – „žuvytėmis“.

„Daržovės“

Visi dalyviai daržovės: morkos, ropės, kopūstai ir kt. Vedantysis sako „Ropė“, ropė atsistoja apibėga visus ir sugrįžta į savo vietą. Tą patį daro ir kitos daržovės. Pasakius „Visos daržovės“, visi atsistoja ir bėga vorele aplink. Po signalo „Daržovės į vietą“ visi vaikai sugrįžta į savo vietą.

„Vištų gaudymas“

Visi vaikai užsiriša akis, išskyrus vieną, kuris rankoje laiko skambutį ir skambina juo bėgiodamas vis kiton vieton, kuris jį sugauna, tas ima skambutį, o sugautajam užriša akis.

„Lapių uodegų gaudymas“

Skaičiuote išrenkamas gaudytojas. Kiti žaidėjai pasiima po virvelę ir užsikiša jos kraštą už kelių gumos nugaros pusėje. Prasideda gaudymas. Gaudytojas turi bėgdamas traukyti žaidėjų „uodegas“. Žaidėjas, praradęs savo „uodegą“, iškrenta iš žaidimo arba padeda gaudyti kitus žaidėjus. Laimi vienas arba keli žaidėjai, likę su „uodega“.

„Gužučiai“

Ratu į žemę įbesti vytelių – viena mažiau nei yra žaidėjų, maždaug kas 2-3 žingsnius viena nuo kitos. „Gužučiai“ atsistoja prie vytelių ir įsitveria. Vienas „gužutis“ stojasi į rato vidurį ir „gužučiams“ keičiantis vietomis, stengiasi užimti kurio nors „lizdą“. Netekęs vietos „gužutis“ eina į vidurį.

„Amatininkai“

Vedantysis sako : „Kas nori būti stalius?“ ir išskaičiuoja, kas bus. Paskui išskaičiuoja kas bus vairuotojas, artojas, lakūnas ir t.t. Tada vedėjui davus ženklą, visi paeiliui „dirba“ savo darbą. Geriausiai profesiją pavaizdavusį galima apdovanoti. Galima žaisti visiems vaizduojant vieną profesiją pvz., būti šokėjais, sportininkais, ir pan.

„Šviesoforas“

Vaikai sustoti gali įvairiai: į eilę, ratu ar puslankiu. Vedančiajam pakėlus raudoną vėliavėlę, visi stovi vietoje, geltoną – stovi ant vienos kojos, žalią – žygiuoja vietoje. Susimaišiusiems gali būti skiriami „baudos taškai“ (prisegami skalbinių segtukai). Tie kas nepadarė nei vienos klaidos – gali gauti prizą.

„Meškerė“

Vaikai sustoja ratu ištiesių rankų atstumu vienas nuo kito. Vienas stovi rato centre. Jis turi virvutę, prie kurios vieno galo pririštas smėlio maišelis. Tai „meškerė“. Vedantysis suka „meškerę“ pro vaikų kojas taip, kad smėlio maišelis šliaužtų žeme. Vaikai atidžiai seka „meškerę“ stengdamiesi peršokti per ją. Pralaimi tie- kuriuos „meškerė“ užkliudo.

„Stotelė“

Vaikai sustoja į vorą ir atsimenta savo vietą. Auklėtoja davus signalą, vaikai išsilaksto. Pasakius „Stotelė“, vaikai greitai turi sustoti į savo vietas.

„Gaudyk“

Vaikai sustoja toliau vienas nuo kito rateliu. Meta vienas kitam kamuolį, kuris nepagauna kamuolio turi paimti, o kiti tuo metu bėga tolyn. Kai paima kamuolį vaikas pasako „Stop“. Visi sustingsta. Žaidėjas turi pataikyti į bet kurį sustingusį vaiką

„Sviedinys puode“

Ant žemės pastatyti puodą. Žaidėjai, atsistoję nuo jo už keleto žingsnių, paeiliui sviedžia kamuolį, stengdamiesi jį įmesti. Iš pradžių stovima arčiau, o paskui nuo puodo tolstama. Kuris pirmas pataiko į puodą 5 kartus iš vis tolesnio atstumo, tas ir laimi.

„Žuvis ir tinklas“

Gali žaisti visa grupė. Išsiskaičius vienas vaikas pradeda gaudyti kitus vaikus. Sugautas vaikas prisijungia. Taip pasidaro tinklas, kuris didėja su kiekvienu sugautu vaiku. Paskutinis, likęs nesugautas laimi ir tampa „tinklu“.

„Kiek ir ko“

Išsiskaičius vienas vaikas tampa vedančiuoju. Kiti vaikai klausia pvz. „Jonai, Jonai, kiek ir ko?“ Jonas sugalvoja gyvūną (pvz. kiškį) ir sako: „Tris kiškus“. Vaikai šoka link Jono tris kartus. Vaikas, kuris pasiekia pirmas vedantįjį laimi ir tampa vedančiuoju. Vedantysis stebi, kad visi kuo tiksliau pamėgdžiotų gyvūno eiseną. Kas nežino, kaip juda įvardintas gyvūnas, stovi vietoje.

KŪNO KULTŪROS VALANDĖLIŲ METINIS PLANAS

ANKSTYVASIS AMŽIUS

Data		Pagrindinių judesių lavinimas
RUDUO		
RUGSĖJIS	<u>I savaitė</u>	Apsilankymas ankstyvojo amžiaus grupėse. Susipažinimas su vaikais. Sveikatos pažymų analizė.
	<u>II savaitė</u>	Vaikai apsilanko sporto salėje, apžiūri sportinį inventorių. Laisva bėgioja, laipioja.
	<u>III savaitė</u>	Bėgioti išsisklaidžius. Mėtyti kamuolius vaikams patogiu būdu, juos rinkti ir mesti į pintinę.
	<u>IV savaitė</u>	Įvairūs ėjimo ir bėgimo būdai. Ropoti remiantis plaštakomis ir keliais.
SPALIS	<u>I savaitė</u>	Eiti nuo vieno salės galo iki kito, atliekant užduotis rankomis ar kojomis. Vaikščioti minkštais sportiniais takeliais.
	<u>II savaitė</u>	Eiti didelėje ir ribotoje erdvėje. Ridenti didelį kamuolį.
	<u>III savaitė</u>	Bėgti pasistiebus. Pašokti aukštyn, atsispiriant abiem kojom.
	<u>IV savaitė</u>	Bėgti pagal auklėtojos signalą. Mėtyti įvairių dydžių kamuoliukus ir juos vytis.
LAPKRITIS	<u>I savaitė</u>	Įvairūs ėjimo ir bėgimo būdai. Ridenti kamuolį vienas kitam.
	<u>II savaitė</u>	Išlaikyti pusiausvyrą einant sumažintu atramos plotu. Nušokti nuo (10-15 cm) paaukštinimo.
	<u>III savaitė</u>	Einant įveikti kliūtis. Bandyti gaudyti kamuolį.
	<u>IV savaitė</u>	Eiti salės pakraščiais pagal orientyrus. Lipti kopėtėlėmis paguldytomis ant žemės, vaikams patogiu būdu.
ŽIEMA		
GRUODIS	<u>I savaitė</u>	Eiti nurodytu žingsneliu. Šokinėti abiem kojom nurodyta kryptimi.
	<u>II savaitė</u>	Keisti ėjimą su bėgimu. Pralįsti pro 2 lankus keturpėsčia.
	<u>III savaitė</u>	Einant atlikti užduotis rankomis. Mesti kamuolį aukštyn ir jį pavyti.
	<u>IV savaitė</u>	Žaidimų savaitė (Kalėdos).
SAUSIS	<u>I savaitė</u>	Žaidimų savaitė (Kalėdos).
	<u>II savaitė</u>	Laikytis atstumo einant. Nušokti į nurodytą vietą.
	<u>III savaitė</u>	Bėgti pasistiebus, nurodyta kryptimi. Pralįsti pro lenktą tiltelį šliaužiant.
	<u>IV savaitė</u>	Eiti sumažintu atramos plotu. Ridenti kamuolį vienas kitam (1.5 m.) atstumu.
VASARIS	<u>I savaitė</u>	Vaikščiojant derinti rankų ir kojų judesius. Lipti vertikaliomis kopėtėlėmis pristatomu žingsniu (2-4 skersinius).
	<u>II savaitė</u>	Keisti ėjimą su bėgimu. Vaikščioti minkštais sportiniais takeliais.
	<u>III savaitė</u>	Eiti nelygiais paviršiais padėtais ant žemės. Nušokti pritūpus.
	<u>IV savaitė</u>	Kliūčių įveikimas: lipant, lendant, šliaužiant, ropojant.
PAVASARIS		
KOVAS	<u>I savaitė</u>	Įvairūs ėjimo ir bėgimo pratimai pagal muziką. Taisyklingos stovėsenos mokymas ridenant ir metant kamuolį.
	<u>II savaitė</u>	Pratimai plokščiapėdystės profilaktikai. Lipti vertikalia gimnastikos sienele pristatomu žingsniu.
	<u>III savaitė</u>	Bėgti atliekant užduotis kojomis. Peršokti dvi iš eilės esančias neaukštas kliūtis (vaikams patogiu būdu).

BALANDIS	<u>IV savaitė</u>	Pusiausvyros pratimai vietoje. Ropoti minkštais sportiniais takeliais.
	<u>I savaitė</u>	Eiti ritmingai, laisvai mojuojant rankomis. Išreikšti emocijas laisvai improvizuojant pagal muzikinį kurinį.
	<u>II savaitė</u>	Eiti ratu susikibus rankomis. Kūno judesiais vaizduoti įvairius darbus.
	<u>III savaitė</u>	Bėgti ratu. Mesti kamuolį į grindis abiem rankom ir stengtis sugauti.
GEGUŽĖ	<u>IV savaitė</u>	Keisti ėjimą su bėgimu, atliekant užduotis rankomis ar kojomis. Lengvi nušokimai ant čiužinio.
	<u>I savaitė</u>	Bėgti išsisklaidžius vorele. Šliaužiant pralįsti pro įvairių aukščių kliūtis.
	<u>II savaitė</u>	Eiti ant priekinės pėdos dalies, kulnų, ant išorinės pėdos dalies. Spirti kamuolį nurodyta kryptimi.
	<u>III savaitė</u>	Šokinėti vietoje ir judant į priekį atsispiriant abiem kojom.
	<u>IV savaitė</u>	Mesti mažus kamuoliukus į horizontalų taikinį. Judrūs ir ramūs žaidimai lauke.

IKIMOKYKLINIS AMŽIUS

Data	Pagrindinių judesių lavinimas	
RUDUO		
RUGSĖJIS	<u>I savaitė</u>	Įvairūs ėjimo būdai. Pusiausvyros pratimai vietoje, judesyje.
	<u>II savaitė</u>	Bėgimas kaitaliojant su ėjimu. Pralindimai ropojant, pritūpus ir pan.
	<u>III savaitė</u>	Rikiuotės pratimai. Bendrojo lavinimo pratimai su kamuoliu. Kamuolio metimas ir gaudymas.
	<u>IV savaitė</u>	Pratimai kojų raumenims stiprinti. Pašokimai vietoje ir judesyje, siekiant pakabinto daikto.
SPALIS	<u>I savaitė</u>	Ėjimas ir bėgimas voroje, sustojant pagal signalą, bėgimas keičiant kryptį. Pusiausvyros pratimai derinant su ėjimu, bėgimu.
	<u>II savaitė</u>	Bėgimas atliekant užduotis. Bendrieji pratimai viso kūno raumenims iš įvairių pradinių padėčių. Perlipimai, lindimas, šliaužimas pro kliūtis.
	<u>III savaitė</u>	Bėgimas įveikiant kliūtis. Pratimai rankų raumenims stiprinti. Pratimai su kamuoliu vikrumui lavinti.
	<u>IV savaitė</u>	Peršokimai per įvairias kliūtis. Bendrieji pratimai su įrankiais (pvz. smėlio maišeliais). Maišelio metimas į tolį.
LAPKRITIS	<u>I savaitė</u>	Ėjimas ir bėgimas įvairios formos rikiuotėje, pagal orientyrus. Laipiojimas horizontalioje plokštumoje.
	<u>II savaitė</u>	Pratimai dviese jėgai stiprinti. Pratimai liemens raumenynui stiprinti. Lipimas nuožulniomis kopėčiomis, šliaužimas.
	<u>III savaitė</u>	Ėjimas įvairiomis kryptimis, skirtingu tempu. Bendrojo lavinimo pratimai su kamuoliu. Kamuolio varymas ir spiritas.
	<u>IV savaitė</u>	Tvarkos pratimai vietoje. Bendrieji pratimai su gymnic kamuoliu. Nušokimai atsispiriant abiem kojom;
ŽIEMA		
GRUODIS	<u>I savaitė</u>	Bendrieji pratimai nugaros raumenims stiprinti. Ėjimas keturpėsčia, kliūčių įveikimas persiritimo būdu.
	<u>II savaitė</u>	Pratimai iš įvairių pradinių padėčių. Lipimas gimnastikos sienele (vaikams patogiu būdu).
	<u>III savaitė</u>	Laisva improvizacija pagal muzikinį kurinį. Metimas į taikinį.
	<u>IV savaitė</u>	Žaidimų savaitė (Kalėdos).
SAUSIS	<u>I savaitė</u>	Žaidimų dieneles (atostogų savaitė).
	<u>II savaitė</u>	Ėjimas įvairios formos rikiuotėje, derinant rankų ir kojų judesius. Laipiojimas vertikalioje plokštumoje.

	<u>III savaitė</u>	Ėjimas su kliūtėmis. Bendrieji lavinimo pratimai su gimnastikos lankais. Perlipimai peršokimo būdu.
	<u>IV savaitė</u>	Bėgimas 1-1,5 min. vidutinišku tempu. Šuolis iš vietos į aukštį.
VASARIS	<u>I savaitė</u>	Bendrieji pratimai pilvo raumenims stiprinti (su gymn. kamuoliais). Kamuolio varymas ir mėtymas į krepšį.
	<u>II savaitė</u>	Ėjimas ir bėgimas įvairiomis kryptimis, keičiant tempą (su parašiotu). Tempimo pratimai (su gimnastikos gumomis). Kybojimai.
	<u>III savaitė</u>	Kvėpavimo gimnastikos pratimai. Laipiojimas nuožulnioje plokštumoje.
	<u>IV savaitė</u>	Pusiausvyros pratimai judesyje. Kliūčių įveikimas: lipant, lendant, šliaužiant.
PAVASARIS		
KOVAS	<u>I savaitė</u>	Įvairūs ėjimo ir bėgimo pratimai pagal muziką. Šuolis į aukštį įsibėgėjus.
	<u>II savaitė</u>	Pratimai plokščiapėdystės profilaktikai. Bendrieji pratimai su gimnastikos lazdomis. Pralindimai: priekiu, šonu, pasilenkus, pritūpus.
	<u>III savaitė</u>	Ėjimas su kliūtėmis. Persirikiavimas (iš eilės į vorą). Kamuolio metimas, permetimas, atmušimas ir pan.
	<u>IV savaitė</u>	Einant ir bėgant reaguoti į garsinį signalą. Bendrieji pratimai poroje. Šuoliai per ilgą šokdynę.
BALANDIS	<u>I savaitė</u>	Rytinės mankštos pratimai. Pusiausvyros pratimai (einant tiesiai pakaitiniu ir šoniniu žingsniu).
	<u>II savaitė</u>	Bendrieji pratimai visiems kūno raumenims lavinti. Siužetiniai žaidimai.
	<u>III savaitė</u>	Judėjimas pagal muziką. Kvėpavimo gimnastikos pratimai. Šuoliai per trumpą šokdynę.
	<u>IV savaitė</u>	Bendrieji pratimai vikrumui lavinti. Žaidimai turintys krepšinio ar futbolo elementų.
GEGUŽĖ	<u>I savaitė</u>	Bėgimas 20 m. (lauke). Judrūs žaidimai vikrumui ugdyti. Metimas į toli (smėlio maišelio).
	<u>II savaitė</u>	Bėgimas 30 m. (lauke). Judrieji žaidimai pagal taisykles. Šuolis į toli iš vietos.
	<u>III savaitė</u>	Bendrieji pratimai su pasirinktu inventoriumi. Žaidimai-estafetės.
	<u>IV savaitė</u>	Bėgioti lenktyniaujant 30-40-50 metrų. Kamuolio varymas dešine-kaire koja.

KŪNO KULTŪROS VALANDĖLĖS TURINYS IR STRUKTŪRA

Kūno kultūros programa grindžiama perimamumo ir tęstinumo principais, pagrindinis dėmesys skiriamas bendrajai ir smulkiąjai motorikai lavinti, visapusiškai vaikui fizinėms galioms lavinti, pažintinės ir psichofizinės veiklos plėtotei, bendravimui ir bendradarbiavimui ugdyti.

Kūno kultūros valandėlės ikimokyklinėje įstaigoje organizuojamos 3 kartus per savaitę (2 pamokėlės – sporto salėje, 1 – lauke). Veiklos trukmė priklauso nuo vaikų amžiaus: ankstyvojo ir 3 metų amžiaus ugdytinių veikla sporto salėje trunka 15 min., 4 – 5 metų ugdytinių – 20 min., 5 – 6 metų ugdytinių – 25 min.

Visi kūno kultūros veiksmų ir judesių ugdymo procesai vyksta per žaidybines, siužetines veiklas. Vaizdumui ir sudominimui naudojamas įvairus sportinis inventorius bei netradicinės priemonės. Kūno kultūros valandėlės tema turi sutapti su grupės savaitės tema, ugdymo turinys - integralus.

Kūno kultūros valandėlės struktūra:

Kūno kultūros valandėlės dalys	ĮVADINĖ (2-3 min.)	PAGRINDINĖ (pagal vaikų amžių)	BAIGIAMOJI (3-4 min.)
Dalių funkcijos	Skirta funkciniam organizmo parengimui (širdies veiklai, kvėpavimui suaktyvinti), raumenų ir sausgyslių mankštai ir pan.	Mokomi, kartojami, tobulinami programoje numatyti judesiai, ugdomos fizinės savybės. <u>Šią dalį sudaro:</u> 1. Bendrieji pratimai; 2. Pagrindinių judesių mokymas (kartojimas, tobulinimas); 3. Judrus žaidimas.	Skirta atsipalaidavimui, poilsiui. Šios pamokėlės dalies trukmė, jos turinys priklauso nuo prieš tai buvusios veiklos bei esamo vaikų aktyvumo.
Atlikimo variantai	<ul style="list-style-type: none"> • ėjimas su užduotimis; • ėjimas su kliūtimis; • išraiška, saviraiška judesiu; • vidutinio intensyvumo judrus žaidimas; • rikiuotės ir tvarkos pratimai. 	<u>Bendrujų pratimų rūšys:</u> <ul style="list-style-type: none"> • klasikiniai; • siužetiniai; • ritminis šokis. <u>Pagrindiniai judesiai formuojami:</u> <ul style="list-style-type: none"> • per siužetą; • klasikiniu būdu; • per judrų žaidimą; • per kūrybinį judesį. <u>Judrus žaidimas:</u> <ul style="list-style-type: none"> • naujo žaidimo mokymas; • žinomo žaidimo įtvirtinimas; • žaidžiamas senas žaidimas; • vaikai siūlo žaidimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • ramus žaidimas; • kvėpavimo ir ėjimo pratimai; • atsipalaidavimo pratimai; • muzikiniai, imitaciniai rateliai.